

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

ФАКУЛЬТЕТ УРБАНІСТИКИ ТА ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ
КАФЕДРА МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ НА
ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ Бакалавр**

на тему:

Повоєнне відновлення сталого економічного розвитку міст

Чекета Ілля Юрійович

Київ 2023 р.

Міністерство освіти і науки України

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

**ФАКУЛЬТЕТ УРБАНІСТИКИ ТА ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ КАФЕДРА
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ (підпис) _____ (П. І. Б.)
« _____ 20_____ р.
»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

**ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВР**

Повоєнне відновлення сталого економічного розвитку міст

(назва теми згідно наказу)

Виконав студент групи МБГ-41.
Будівництво та цивільна інженерія
(спеціальність)

Міське будівництво та господарство
(спеціалізація)

Чекета Ілля Юрійович
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

Керівник Денисенко Н.О.
(прізвище та ініціали)

Доцент кафедри міського господарства
(вчене звання, науковий ступінь)

Київ – 2023

Міністерство освіти і науки України
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Факультет: **урбаністики та просторового планування**

Кафедра: **міського господарства**

Освітньо-кваліфікаційний рівень – **бакалавр**

Галузь знань: **19 «Архітектура та будівництво»**

Спеціальність: **192 «Будівництво та цивільна інженерія»**

(шифр і назва) Спеціалізація: **«Міське будівництво та господарство»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис) (П. І. Б.)
« _____ 20____ р.
»

ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

Чекета Ілля Юрійович

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

1. Тема роботи «Повоєнне відновлення сталого економічного розвитку міст» затверджена наказом ректора КНУБА № 912/2 від «15» травня 2023 року
2. Керівник роботи доцент, кандидат економічних наук Денисенко Наталія Олегівна
3. Строк подання здобувачем роботи до захисту
4. Зміст пояснювальної записки за розділами:
 - Р.1. Аналіз стану міст після війни
 - Р.2. Стратегії відновлення економічного розвитку міст

Р.3. Практична реалізація програм відновлення

5. Графічний матеріал за розділами

Р.2. Лист 2 «Мета роботи»

Р.2. Лист 3. «Відновлення території»

Р.3. Лист 4 «Аналіз пошкоджень в місті Києві»

Р.3. Лист 5 «Генеральний план території»

Р.3. Лист 6 «Вертикальна основа»

6. Календарний план виконання роботи

Види робіт та їх зміст	Термін виконання
1. Огляд літературних джерел. 2. Загальні положення економічного розвитку 3. Методологія економічного розвитку 4. Вплив війни на економіку міст 5. Залучення зовнішніх джерел фінансування 6. Побудова та відновлення інфраструктури міст 7. Створення сприятливого бізнес середовища 8. Аналіз містобудівної ситуації 9. Пропозиції по реконструкції кварталів	
Остаточне оформлення роботи	
Направлення роботи для перевірки на плагіат	

7. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		Дата	підпис
Розділ 1.	доц.Денисенко Н.О.		
Розділ 2.	доц.Денисенко Н.О.		
Розділ 3.	доц.Денисенко Н.О.		

8. Дата видачі завдання

Зав. кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Здобувач _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (SUMMARY) <i>до атестаційної випускної роботи здобувача:</i>		Чекета Ілля Юрійович <i>Cheketa Illa Yuriyovich</i> <i>(ПІБ здобувача українською та англійською)</i>	
<i>ЗВО</i>	Київський національний університет будівництва і архітектури		
<i>Тема</i> <i>(українською та англійською)</i>	Повоєнне відновлення сталого економічного розвитку міст Post-war restoration of sustainable economic development of cities		
<i>Освітній ступінь</i>	Бакалавр		
<i>Факультет</i>	урбаністики та просторового планування		
<i>Випускова кафедра</i>	міського господарства		
<i>Спеціальність</i>	192 «Будівництво та цивільна інженерія»		
<i>Освітня програма</i>	Міське будівництво та господарство		
<i>Керівник</i>	Денисенко Наталія Олегівна		
<i>Обсяг роботи:</i>	<i>пояснювальна записка, стор.</i>	<i>розділів</i>	<i>креслень формату А3</i>
		3	3
<i>Розділ 1</i>	Аналіз стану міст після війни		
<i>Розділ 2</i>	Стратегії відновлення економічного розвитку міст		
<i>Розділ 3</i>	Практична реалізація програм відновлення		
<i>Висновки по роботі:</i>	Війна суттєво впливає на ринок нерухомості міста. Ціни, попит та пропозиція на нерухомість зазнають значних змін. Війна призводить до зниження попиту, зниження цін та затримки у розвитку будівельної галузі. Після закінчення війни спостерігається поступове відновлення ринку нерухомості, але процес може бути тривалим та залежить від багатьох факторів.		
<i>Ключові слова:</i> <i>Keywords:</i>	Ринок нерухомості, Війна, Ціни, Стійкість ринку нерухомості, Зміни на ринку нерухомості, Житлова нерухомість, Комерційна нерухомість, Первинний ринок, Вториний ринок, Розвиток міста		

Здобувач: Чекета І.Ю. /

/

Керівник: Денисенко Н.О./

/

“ ___ ” _____ 20__

Зміст

Вступ

Розділ 1: Аналіз стану міст після війни

1.1 Вплив війни на економіку міст

1.2 Руїнування і пошкодження інфраструктури

1.3 Зруйновані промислові комплекси та місця зайнятості

1.4 Погіршення соціального становища населення

Розділ 2: Стратегії відновлення економічного розвитку міст

2.1 Визначення концепту "сталий економічний розвиток"

2.2 Залучення зовнішніх джерел фінансування

2.3 Побудова та відновлення інфраструктури міст

2.4 Розвиток промисловості та інвестиційні програми

2.5 Створення сприятливого бізнес-середовища та просування місцевого підприємництва

Розділ 3: Практична реалізація програм відновлення

3.1 Аналіз містобудівної ситуації

3.2 Пропозиції по реконструкції кварталів

Висновок

Список використаної літератури

Вступ

Актуальність дослідження

У сучасному світі сталість економічного розвитку міст є одним з найважливіших завдань, оскільки міста відіграють ключову роль у соціальному, економічному та екологічному розвитку суспільства. В контексті глобальних викликів, таких як зміна клімату, природні катастрофи, соціальні напруження та економічна нерівність, досягнення сталого економічного розвитку міст є надзвичайно важливим завданням для забезпечення благополуччя та якісного життя населення.

Мета дослідження

Метою даного дослідження є вивчення та аналіз процесу сталого економічного розвитку міст і визначення ключових аспектів, що впливають на цей процес. Основним завданням є дослідження програм відновлення та розвитку міст, аналіз їх ефективності та впливу на економіку, соціальну сферу та екологію. Крім того, робота спрямована на розробку рекомендацій для покращення процесу сталого економічного розвитку міст, зокрема шляхом стимулювання підприємництва, розвитку інноваційних галузей та створення сприятливого бізнес-середовища.

Визначення поняття "сталий економічний розвиток міст"

Сталий економічний розвиток міст - це концепція, яка поєднує економічні, соціальні та екологічні аспекти розвитку міст з метою забезпечення довгострокової стійкості, підвищення якості життя мешканців та збереження природних ресурсів. Вона базується на принципах економічної ефективності, соціальної справедливості та екологічної збалансованості.

Ключові аспекти впливу на сталий економічний розвиток міст

У своєму дослідженні, ми будемо розглядати різноманітні аспекти, що впливають на сталий економічний розвиток міст. Серед них:

Інфраструктура та комунікації: Розвиток транспортної мережі, енергетичних систем, інтернет-зв'язку та інших комунікаційних інфраструктур.

Соціальна сфера: Забезпечення доступу до освіти, охорони здоров'я, культурних та соціальних послуг для мешканців міст.

Екологічна сталість: Збереження природних ресурсів, зелене будівництво, ефективне використання енергії та впровадження екологічних технологій.

Економічна активність: Розвиток підприємництва, привабливість для інвестицій, розширення галузей економіки та створення робочих місць.

Об'єкт дослідження Об'єктом дослідження є процес сталого економічного розвитку міст. Ми розглядаємо цей процес в контексті сучасних глобальних викликів та впливу на економіку, соціальну сферу та екологію міст.

Методологія дослідження У нашому дослідженні ми використовуємо комплексний підхід, поєднуючи як кількісні, так і якісні методи дослідження. Наша методологія включає наступні етапи:

1. Аналіз літературних джерел: Ми проводимо систематичний огляд наукової літератури, досліджень та звітів, що стосуються сталого економічного розвитку міст. Цей етап допомагає нам отримати огляд та розуміння сучасних теоретичних та практичних підходів до цієї проблематики.
2. Збір та аналіз даних: Ми здійснюємо збір даних, використовуючи різні джерела, включаючи статистичні дані, документи, звіти та інші джерела інформації. Зібрані дані аналізуються з використанням статистичних методів, а також якісного аналізу для отримання глибшого розуміння факторів, що впливають на сталий економічний розвиток міст.
3. Вивчення програм та стратегій: Ми досліджуємо програми та стратегії, спрямовані на відновлення та розвиток міст, що впроваджуються на різних

рівнях, включаючи місцевий, регіональний та національний рівні. Аналізуючи ці програми, ми оцінюємо їхню ефективність та внесок у сталий економічний розвиток міст.

4. Розробка пропозицій: На основі проведених досліджень та аналізу, ми розробляємо конкретні пропозиції та рекомендації щодо покращення сталого економічного розвитку міст. Наші пропозиції орієнтовані на стимулювання економічної активності, соціального розвитку та збереження екологічної сталості у міських середовищах.

Щоб досягнути мети роботи потрібно виконати наступні завдання:

1. Проаналізувати сучасні теоретичні підходи до поняття "сталий економічний розвиток міст" і визначити його основні складові.
2. Вивчити та проаналізувати світовий та національний досвід у сфері сталого економічного розвитку міст, зокрема програми та стратегії, що сприяють економічному зростанню, соціальному розвитку та екологічній стійкості міст.
3. Визначити ключові фактори, що впливають на сталий економічний розвиток міст, включаючи інфраструктуру, інновації, управління ресурсами, екологічну сталість, соціальну інклюзію та інші аспекти.
4. Проаналізувати економічний потенціал та особливості міст, які впливають на їхню здатність до досягнення сталого економічного розвитку.
5. Оцінити ефективність програм та стратегій сталого економічного розвитку, що впроваджуються в різних містах, і визначити успішні практики та можливі напрями вдосконалення.
6. Розробити пропозиції та рекомендації для покращення сталого економічного розвитку міст, зокрема шляхом стимулювання підприємництва, розвитку інноваційних галузей, залучення зовнішніх інвестицій, покращення інфраструктури та управління містами.

7. Запропонувати конкретні заходи та стратегії для реалізації рекомендацій з метою досягнення сталого економічного розвитку міст

Робота складається з трьох роздлів, Містить Вступ, Розділи, Списки літератури та додатки

РОЗДІЛ І

Аналіз стану міст після війни

Керівник:

Денисенко Н.О.

(підпис, дата)

1.1 Вплив війни на економіку міст

Зменшення ВВП та економічний спад

Після війни багато міст стикаються зі значним зменшенням ВВП та економічним спадом. Це може бути наслідком руйнацій, знищення інфраструктури, втрат капіталу та обладнання, а також зниження попиту на виробництво та послуги через конфліктну ситуацію.

Зменшення ВВП має серйозні наслідки для міста та його мешканців. По-перше, збільшується безробіття, оскільки підприємства змушені зменшувати виробництво або закриватися. Це призводить до зниження рівня доходів населення та загрози соціальній стабільності. По-друге, економічний спад призводить до скорочення інвестицій, оскільки підприємства та інвестори мають меншу впевненість у стабільному економічному середовищі. Це може призвести до затримки у розвитку нових проектів та втрати потенційних можливостей для міста. Крім того, економічний спад може погіршити фінансовий стан міста, знизити його бюджетні можливості та збільшити боргове навантаження.

Для подолання економічного спаду та відновлення сталого економічного розвитку міста, необхідно прийняти ряд стратегій. По-перше, розробка та впровадження економічних стимулів може сприяти відновленню виробництва та залученню інвестицій. Це може включати фінансові пільги, податкові стимули або інші заходи, що сприяють підприємництву та створенню робочих місць. По-друге, проведення структурних реформ може сприяти створенню нових галузей та стимулюванню інновацій. Це може включати спрощення бізнес-процесів, розвиток інфраструктури для підтримки нових галузей, а також навчання та підтримку молодих підприємців. По-третє, підтримка малих та середніх підприємств може створити додаткові робочі місця та підтримати економічний розвиток міста. Це може включати доступ до фінансування, бізнес-консультування та розвиток мережі підприємницьких спільнот. Крім того, залучення зовнішніх джерел фінансування та розбудова міжнародних

торговельних зв'язків можуть сприяти відновленню економіки міста та створенню нових можливостей для розвитку.

Відновлення сталого економічного розвитку міста після війни є складним завданням, яке вимагає комплексного підходу та спільних зусиль держави, місцевих органів влади, бізнесу та громадськості. Процес відновлення повинен бути направлений на створення стабільного економічного середовища, підтримку підприємництва та інновацій, залучення інвестицій та створення робочих місць, що сприятимуть сталому розвитку міста та покращенню якості життя його мешканців.

Зниження обсягу виробництва та послуг

Проблема зниження обсягу виробництва та послуг у містах після війни. Після воєнних конфліктів багато підприємств можуть стикатися зі значними труднощами, що призводять до зменшення їх виробничої потужності та обсягу виробництва. Це може мати негативні наслідки для економіки міста та його мешканців.

Зменшення обсягу виробництва може стати результатом різних факторів. Один з найважливіших факторів - це пошкодження чи знищення виробничої інфраструктури під час війни. Руйнування заводів, фабрик, складів та інших виробничих об'єктів призводить до зупинки або обмеження виробництва. Крім того, відновлення зруйнованих виробничих потужностей може вимагати значних вкладень і часу.

Інші фактори, що сприяють зниженню обсягу виробництва, включають економічну нестабільність, зменшення попиту на товари та послуги через загальний економічний спад, втрату ринків збуту, скорочення інвестицій та недостатню доступність кредитів для підприємств.

Зниження обсягу виробництва також може мати негативний вплив на розвиток суміжних галузей та послуг. Наприклад, зменшення виробництва в автомобільній промисловості може призвести до скорочення замовлень у постачальників автозапчастин, логістичних компаній та інших суміжних галузей.

Для подолання проблеми зниження обсягу виробництва та послуг необхідно прийняти заходи, спрямовані на стимулювання виробництва та підтримку підприємств. Це може включати надання фінансової підтримки, податкових пільг, забезпечення доступу до кредитів та підтримку інноваційних проектів. Також важливим є розвиток інфраструктури та створення сприятливих умов для підприємництва. Це може залучати інвестиції, сприяти розвитку нових галузей та створенню нових робочих місць, що сприятиме відновленню економіки міста та підвищенню рівня життя його мешканців.

Збитки в галузях промисловості, транспорту та сфері послуг

Після воєнних конфліктів міста стикаються зі значними збитками в галузях промисловості, транспорту та сфері послуг. Ці збитки можуть бути наслідком руйнацій, знищення об'єктів та інфраструктури, втрати капіталу та зниження попиту на товари та послуги.

В галузі промисловості збитки можуть виявлятися у втраті або зниженні виробничої потужності, зупинці підприємств, втраті обладнання та інших матеріальних активів. Руйнування заводів, фабрик та інших виробничих об'єктів призводить до втрати можливості виробляти товари та забезпечувати робочі місця. Крім того, збитки в промисловості можуть мати довготривалий ефект, оскільки відновлення та реконструкція виробничих потужностей можуть зайняти значний час та вимагати великих витрат.

У галузі транспорту збитки можуть виявлятися у руйнуванні транспортної інфраструктури, такої як дороги, мости, залізниці та аеропорти. Це може обмежити мобільність людей та вантажів, ускладнити доставку товарів та послуг

та призвести до зниження обсягів перевезень. Збитки в галузі транспорту також можуть мати негативний вплив на туризм, міжнародну торгівлю та зв'язок між містами.

У сфері послуг збитки можуть виявлятися у втраті робочих місць, зниженні попиту на різні види послуг та негативному впливі на торгівлю та громадський сектор. Наприклад, руйнування готелів, ресторанів, магазинів та інших об'єктів громадського харчування та розваг може призвести до скорочення робочих місць та зменшення доходів підприємств. Збитки в сфері послуг також можуть мати соціальні наслідки, оскільки погіршення доступу до основних послуг, таких як охорона здоров'я та освіта, може негативно вплинути на якість життя мешканців міста.

Для подолання збитків в галузях промисловості, транспорту та сфері послуг необхідно прийняти заходи, спрямовані на відновлення та реконструкцію зруйнованих інфраструктурних об'єктів, підтримку підприємств та стимулювання попиту на товари та послуги. Важливо надати фінансову підтримку, створити сприятливі умови для підприємництва та розвитку нових галузей, а також залучити інвестиції та міжнародну підтримку для відновлення економіки міста та поліпшення якості життя його мешканців.

1.2 Руйнування і пошкодження інфраструктури

Зруйновані будівлі, мостові та дороги

Після воєнних конфліктів міста зіштовхуються зі складною ситуацією, пов'язаною з руйнуванням будівель, мостів та доріг. Це наслідок небезпечних ударів, бомбардувань та бойових дій, які завдають значних пошкоджень інфраструктурі міст. Зруйновані будівлі стають непридатними для проживання, роботи та бізнесу, погіршуючи якість життя мешканців та обмежуючи економічний розвиток міста. Втрата житлового простору та робочих приміщень призводить до серйозних соціальних та економічних викликів.

Пошкоджені мостові та дорожнє покриття ускладнюють транспортний рух та зв'язок між різними частинами міста. Це призводить до перешкод для ефективної торгівлі, транспортування товарів, доступу до освіти та медичних послуг. Знижена мобільність та обмежений доступ до ринків праці та бізнесових можливостей гальмують економічний розвиток міста і підприємництва.

Для відновлення зруйнованих будівель, мостів та доріг потрібні цілеспрямовані заходи та значні ресурси. Це включає проведення оцінки пошкоджень, розробку плану відновлення та реалізацію ремонтних та реконструкційних робіт. Реставрація будівель, відновлення мостових конструкцій та поліпшення дорожнього покриття є важливими кроками для відновлення нормального функціонування міста.

Ефективне фінансування є ключовим аспектом у відновленні інфраструктури міст. Це включає залучення державних коштів, міжнародної допомоги, приватних інвестицій та публічно-приватних партнерств. Уряди повинні виробити стратегії та політики, що сприяють залученню фінансування та створенню сприятливих умов для інвесторів. Крім того, необхідна ефективна координація між різними зацікавленими сторонами, такими як урядові органи, місцеві організації та міжнародні донори, для досягнення успішного відновлення інфраструктури міста.

Відновлення зруйнованих будівель, мостів та доріг є складним процесом, що вимагає багато часу, координації, ресурсів та експертного знання. Однак, успішне відновлення інфраструктури сприяє покращенню якості життя мешканців, стимулює економічний розвиток та відновлення довіри в місті.

Пошкоджені системи енергопостачання та водопостачання

Воєнні конфлікти і повоєнне знищення інфраструктури міст нерідко призводять до серйозних пошкоджень систем енергопостачання та водопостачання. Це може включати зруйновані електромережі, трансформаторні підстанції, водопровідні мережі та очисні споруди.

Пошкоджені системи енергопостачання перешкоджають нормальному функціонуванню міста, призводять до перебоїв у постачанні електроенергії та обмеженням доступу до основних послуг. Відсутність електрики ускладнює життя мешканців, заважає функціонуванню підприємств, освітнім закладам, медичним установам та іншим суспільно значимим установам.

Пошкоджені системи водопостачання також мають серйозний вплив на місто. Це призводить до обмеженого доступу до питної води, зниження санітарних умов та збільшення ризику поширення захворювань. Відсутність належного водопостачання ускладнює повсякденне життя мешканців, роботу комерційних підприємств, а також може мати негативний вплив на виробничу діяльність та економічний розвиток міста.

Відновлення пошкоджених систем енергопостачання та водопостачання вимагає системного підходу та спільних зусиль. Це включає ремонт та відновлення електричних мереж, заміну пошкоджених трансформаторних підстанцій, відновлення водопровідних мереж, відновлення роботи очисних споруд та інші заходи, необхідні для нормалізації постачання енергії та води.

Важливим аспектом є залучення фінансових ресурсів та технічної підтримки для відновлення систем енергопостачання та водопостачання. Це може включати державну фінансову допомогу, міжнародну підтримку, приватні інвестиції та технічну експертизу. Крім того, необхідна ефективна координація між відповідними органами влади, місцевими організаціями та міжнародними партнерами для успішного відновлення інфраструктури енергопостачання та водопостачання міста.

Втрата доступу до основних соціальних служб

Воєнні конфлікти та повоєнне відновлення міст можуть призводити до втрати доступу до основних соціальних служб, таких як освіта, охорона здоров'я та соціальний захист. Це стає наслідком руйнування шкіл, лікарень, соціальних

центрів та інших установ, які надають важливі соціальні послуги мешканцям міста.

Втрата доступу до якісної освіти ставить під загрозу майбутнє дітей та молоді. Зруйновані школи та університети, втрата кваліфікованих вчителів та недостатня інфраструктура ускладнюють процес навчання та розвитку молодого покоління. Це може призвести до зростання аналіфбетизму та обмеженого доступу до вищої освіти, що має довготривалий негативний вплив на соціальний та економічний розвиток міста.

Втрата доступу до якісної медичної допомоги та охорони здоров'я також має серйозні наслідки для мешканців міста. Руйнування лікарень, втрата медичного обладнання, персоналу та медичних ресурсів знижують якість надання медичних послуг та збільшують ризик поширення захворювань. Втрата доступу до необхідних лікарських препаратів та обмеження у доступі до лікарської допомоги призводять до загрози життю та здоров'ю людей.

Повернення доступу до основних соціальних служб вимагає широкого спектра заходів. Це включає відновлення та реконструкцію освітніх закладів, медичних установ та соціальних центрів, забезпечення необхідного обладнання та медичних ресурсів, навчання та підтримку кваліфікованого персоналу. Крім того, необхідно залучення фінансових ресурсів та міжнародної допомоги для відновлення соціальних служб та забезпечення стійкого функціонування.

Гарантування доступу до якісних основних соціальних служб є важливим кроком у відновленні міста та підтримці його мешканців у процесі соціального та економічного відродження.

1.3 Зруйновані промислові комплекси та місця зайнятості

Зупинення роботи промислових підприємств

Після воєнних конфліктів та військових дій, промислові підприємства в містах часто зазнають значних пошкоджень або навіть повної зупинки роботи.

Це може бути результатом знищення виробничих приміщень, обладнання, інфраструктури та переривання ланцюга постачання.

Зупинення роботи промислових підприємств має серйозні наслідки для економіки міста та зайнятості. Це впливає на дохідність підприємств, знижує виробництво, обмежує доступ до робочих місць та погіршує економічну ситуацію в місті. Крім того, зупинка промислових підприємств може мати доміно-ефект і вплинути на інші галузі економіки, такі як постачання сировини, логістика та послуги.

Для відновлення роботи промислових підприємств необхідні комплексні заходи. Це включає відновлення пошкодженого обладнання, будівель та інфраструктури, забезпечення енергопостачання, водопостачання та інших ресурсів. Необхідна також підтримка у відновленні виробничих процесів, навчання персоналу, розвиток нових стратегій та ринків.

Залучення фінансових ресурсів, які можуть бути державними, міжнародними або приватними інвестиціями, є важливим фактором у відновленні роботи промислових підприємств. Ефективне співробітництво між урядовими органами, бізнес-структурами, місцевими органами влади та міжнародними партнерами допомагає створити сприятливі умови для розвитку промисловості та забезпечення сталого економічного росту міста.

Додатково до вищезгаданого, зупинення роботи промислових підприємств може також мати негативний вплив на інноваційність та конкурентоспроможність міста. Зупинення виробництва та втрата технологічних процесів можуть призвести до відставання від сучасних тенденцій у світовій промисловості, що обмежує можливості міста пристосуватись до змін у глобальному ринковому середовищі.

Крім економічних наслідків, зупинення роботи промислових підприємств також може мати соціальні наслідки. Звільнення працівників та зниження рівня зайнятості призводять до загрози соціальної стабільності міста. Втрата робочих

місце може спричинити зростання безробіття, зниження рівня доходів та загострення проблем бідності та нерівності.

Для відновлення роботи промислових підприємств і забезпечення стійкого економічного розвитку міста необхідні комплексні заходи. Це можуть бути фінансова підтримка підприємств, сприяння в розвитку інноваційних технологій та підтримка дослідницько-розвідувальної діяльності, створення сприятливих умов для підприємництва та інвестицій.

Також важливо враховувати сталість розвитку, забезпечення екологічності та соціальної відповідальності промислових підприємств. Реалізація принципів сталого розвитку сприяє створенню збалансованої економічної системи, де промисловість розвивається в гармонії з оточуючим середовищем та задовольняє потреби сучасного суспільства.

Відновлення роботи промислових підприємств є важливою складовою процесу повоєнного відновлення сталого економічного розвитку міст. Це сприяє зміцненню економічного потенціалу, створенню нових робочих місць, покращенню якості життя мешканців та розвитку міського середовища в цілому.

Втрата робочих місць та зростання безробіття

Втрата робочих місць та зростання безробіття є однією з основних проблем, які виникають під час процесу повоєнного відновлення сталого економічного розвитку міст. Це стає наслідком зупинення промислових підприємств, скорочення виробництва та загального погіршення економічної ситуації.

Втрата робочих місць має негативний вплив на мешканців міста, оскільки це призводить до втрати стабільного доходу та зниження життєвого рівня. Зростання безробіття створює конкуренцію на ринку праці, що ускладнює пошуки нової роботи для безробітних осіб. Це може вплинути на їхню соціальну і економічну добробут та загострити проблему бідності та соціальної вразливості.

Зростання безробіття також може мати широкі соціальні наслідки для міста. Воно може призвести до збільшення соціальних нерівностей, соціальної напруги та зниження якості життя загалом. Безробіття може вплинути на ментальне та фізичне здоров'я людей, підірвати їхню самооцінку та спричинити відчуття безнадійності та виключеності.

Для подолання проблеми втрати робочих місць та зростання безробіття важливо розробити та реалізувати стратегії зайнятості та стимулювання економічного зростання. Це може включати створення нових робочих місць, підтримку підприємництва та малого бізнесу, навчання та перекваліфікацію безробітних осіб, розвиток інфраструктури та привабливості міста для інвестицій.

Також важливо враховувати соціальний аспект та забезпечити соціальний захист безробітних осіб, надати їм доступ до соціальних послуг, підтримку у пошуку роботи та реінтеграції на ринок праці. Крім того, можуть бути впроваджені програми соціального підприємництва та громадських робіт, які сприяють створенню робочих місць та соціальному розвитку міста.

Порушення ланцюжків постачання та торгівлі

Порушення ланцюжків постачання та торгівлі є ще одним важливим аспектом повоєнного відновлення сталого економічного розвитку міст. Після конфлікту або війни, можуть виникати проблеми з постачанням товарів та послуг, забезпеченням необхідних ресурсів та збереженням нормального функціонування ринку.

Порушення ланцюжків постачання можуть мати серйозні наслідки для економіки міста. Вони можуть призвести до збоїв у постачанні основних товарів та послуг, зростання цін, обмеження доступу до необхідних ресурсів та матеріалів. Це може негативно вплинути на роботу підприємств, знизити їхню продуктивність та призвести до збитків.

Також порушення ланцюжків постачання можуть вплинути на міжнародну торгівлю та зовнішньоекономічну діяльність міста. Заворушення в торговельних відносинах можуть призвести до обмеження зовнішньої торгівлі, втрати ринків збуту та важливих торговельних партнерів. Це може позначитися на експортному потенціалі міста та здатності до приваблення іноземних інвестицій.

Для подолання проблеми порушення ланцюжків постачання та торгівлі необхідно прийняти дієві заходи. Це може включати відновлення інфраструктури та логістичних систем, забезпечення стабільного постачання товарів та послуг, сприяння розвитку місцевих виробництв та підприємництва. Також важливо зміцнити міжнародні торговельні відносини та активно працювати над пошуком нових ринків збуту та торговельних партнерів.

1.4 Погіршення соціального становища населення

Збільшення бідності та соціальної нерівності є однією з серйозних проблем, які виникають під час процесу повоєнного відновлення сталого економічного розвитку міст. Конфлікти та війни можуть призводити до погіршення економічної ситуації, що негативно впливає на доходи та життєві умови мешканців.

Збільшення бідності означає, що все більше людей опиняються в умовах недостатнього доходу та відсутності необхідних ресурсів для задоволення своїх базових потреб. Це може призвести до недостатнього доступу до житла, харчування, медичних послуг, освіти та інших основних соціальних благ. Бідність веде до зростання соціальної вразливості, погіршення стану здоров'я та освіти, обмеження можливостей самореалізації та розвитку особистості.

Соціальна нерівність виникає, коли існує значна розбіжність у розподілі доходів, можливостей та ресурсів між різними верствами суспільства. Під час повоєнного відновлення, ця нерівність може ще більше поглиблюватися через збільшення концентрації багатства та влади в обмеженому колі осіб або груп. Це

може створювати соціальну напругу, незадоволення та нерівність в можливостях для зростання та розвитку.

Для подолання проблеми збільшення бідності та соціальної нерівності важливо реалізувати соціальну політику, спрямовану на забезпечення соціального захисту, рівних можливостей та доступу до основних соціальних благ. Це може включати програми соціальної підтримки, розвитку освіти та навчання, створення робочих місць, підтримку малих та середніх підприємств, фінансову допомогу та інші заходи, спрямовані на підвищення рівня життя та зменшення соціальних нерівностей. Також важливо проводити соціальний моніторинг та аналіз, щоб вчасно виявляти та реагувати на зростання бідності та соціальної нерівності у місті.

Загроза безпеки, здоров'ю та освіті населення

Загроза безпеці, здоров'ю та освіті населення є серйозним викликом під час повоєнного відновлення сталого економічного розвитку міст. Після конфлікту або війни, міста можуть стикатися з різними проблемами, які впливають на безпеку та благополуччя громади.

Загроза безпеці може включати погіршення умов життя через наявність нестабільної ситуації, можливість виникнення нових конфліктів або загострення наявних, проблеми зі зброєю та бойовими розбіжностями, насильство та безлад. Це може створювати небезпеку для життя та фізичного благополуччя мешканців міста.

Здоров'я населення також може бути під загрозою під час повоєнного відновлення. Конфлікти можуть призвести до зруйнування медичної інфраструктури, втрати доступу до медичних послуг та ліків, зростання ризиків зараження хворобами, включаючи епідемії та пандемії. Недоступність належних умов життя та гігієни, відсутність чистої води та санітарних умов також можуть негативно вплинути на здоров'я населення.

Крім того, освіта населення може страждати під час повоєнного відновлення. Конфлікти можуть спричинити зруйнування шкіл, втрату доступу до освітніх закладів, змушення дітей та молоді припинити навчання. Це може мати довготривалі наслідки для майбутнього розвитку міста, оскільки освіта є ключовим фактором у розвитку людського потенціалу та підвищенні кваліфікації робочої сили.

Для забезпечення безпеки, здоров'я та освіти населення під час повоєнного відновлення, важливо проводити ефективне управління кризовими ситуаціями, відновлення інфраструктури, забезпечення медичної допомоги та необхідних медичних ресурсів, реінтеграцію дітей та молоді до системи освіти, організацію безпечного середовища та запобігання насильству. Координація зусиль між владою, громадськими організаціями та міжнародними партнерами є важливим аспектом успішного вирішення цих проблем.

Еміграція та втрата талантів

Еміграція та втрата талантів є одним із наслідків повоєнного відновлення сталого економічного розвитку міст. Після конфлікту або війни, люди можуть вирішити залишити свої рідні міста та країни у пошуках кращих умов життя, безпеки та можливостей.

Еміграція може мати негативний вплив на міста, оскільки втрата кваліфікованих та талановитих осіб може призвести до зменшення людського потенціалу, експертизи та інноваційного потенціалу. Втрата талантів може порушити рівновагу у різних сферах, включаючи науку, медицину, освіту, технології та інші галузі, що може ускладнити процес відновлення та розвитку міста.

Крім того, еміграція може мати соціальні та економічні наслідки. Зокрема, втрата населення може призвести до зменшення робочої сили, зниження

споживчого попиту та погіршення демографічної ситуації. Це може вплинути на економічний розвиток міста та зростання його потенціалу.

Для зменшення еміграції та втрати талантів важливо створити сприятливі умови для життя та розвитку в містах. Це може включати створення нових робочих місць, підтримку підприємництва та інновацій, забезпечення якісної освіти та медичних послуг, створення привабливих умов проживання та можливостей для особистого та професійного розвитку. Крім того, важливо підтримувати талановиті особистості та фахівців, створюючи для них можливості залучення до розвитку міста та використання їхнього потенціалу.

Залучення талановитих особистостей та фахівців може здійснюватися шляхом створення сприятливої інноваційної та підприємницької екосистеми. Це може включати створення інкубаторів, просторів співпраці та технологічних парків, які надають спеціалістам доступ до ресурсів, менторства, фінансової підтримки та можливостей для співпраці з індустрією.

Крім того, важливо розвивати систему освіти та навчання, яка забезпечує високу якість освіти та розвиток необхідних навичок у молодого покоління. Це може включати розвиток професійно-технічної освіти, STEM-освіти (наука, технології, інженерія та математика) та підготовку фахівців у сферах, які є пріоритетними для відновлення міста.

Паралельно з цим, важливо створити умови для інтеграції емігрантів та повернення талановитих осіб, які виїхали з міста. Це можна здійснити шляхом створення програм підтримки, які надають їм можливості для професійного розвитку, залучення до проектів та створення бізнесів. Такі програми можуть включати фінансову підтримку, консультування, менторство та сприяння у створенні умов для повернення та розкриття їхнього потенціалу в місті.

Загалом, збереження талантів і зменшення еміграції вимагає комплексного підходу, який поєднує створення сприятливих умов для життя та розвитку,

розвиток інноваційного середовища, підтримку освіти та навчання, а також програми інтеграції та повернення талановитих осіб. Це допоможе містам втримати таланти, розвиватися та досягати сталого економічного розвитку.

РОЗДІЛ 2

Стратегії відновлення економічного розвитку міст

Керівник:

Денисенко Н.О.

(підпис, дата)

2.1 Визначення концепту "сталий економічний розвиток" є ключовим аспектом дипломного дослідження про повоєнне відновлення сталого економічного розвитку міст.

Сталий економічний розвиток означає здатність міста до забезпечення економічного зростання, підвищення якості життя та благополуччя населення в довгостроковій перспективі, зберігаючи при цьому баланс між економічними, соціальними та екологічними аспектами. Це означає, що розвиток міста повинен враховувати поточні потреби населення, не зашкоджуючи можливостям майбутніх поколінь задовольняти свої потреби.

Ключові принципи сталого економічного розвитку включають ефективне використання ресурсів, збереження природного середовища, соціальну справедливість та участь громадян у прийнятті рішень. Це означає, що економічні процеси мають бути орієнтовані на ефективне використання ресурсів та зменшення негативного впливу на навколишнє середовище. Крім того, соціальна справедливість передбачає, що розвиток міста має бути спрямований на поліпшення якості життя всіх громадян, забезпечення доступу до основних послуг та можливостей для всіх верств населення.

Одним з важливих аспектів сталого економічного розвитку є також забезпечення участі громадян у прийнятті рішень, що стосуються розвитку міста. Це передбачає залучення громадськості, громадських організацій, бізнесу та інших зацікавлених сторін до процесу прийняття рішень, що дозволяє забезпечити більш широкий спектр поглядів, експертну думку та підтримку рішень, які враховують інтереси всіх зацікавлених сторін.

Таким чином, сталий економічний розвиток міста включає в себе не тільки економічний зріст, але й забезпечення соціальної справедливості, охорони навколишнього середовища та участі громадян. Це комплексний процес, який вимагає гармонійного поєднання економічних, соціальних та екологічних аспектів для досягнення сталого розвитку міста.

Крім цього, сталий економічний розвиток міста передбачає розбудову резилієнтності та адаптивності до змін. Це означає, що місто повинне бути готове до впливу зовнішніх шоків та змін, таких як економічні кризи, природні лиха або соціальні зміни. Розробка стратегій протидії та адаптації до таких ситуацій є важливою складовою сталого розвитку міста.

Також важливо забезпечувати баланс між розвитком економіки та збереженням культурної спадщини та ідентичності міста. Збереження історичних та культурних цінностей, розвиток туризму та культурних індустрій можуть сприяти як економічному розвитку, так і зміцненню соціальної та культурної сфер міста.

Врахування соціальних аспектів також є ключовим елементом сталого економічного розвитку міста. Це означає забезпечення рівних можливостей для всіх громадян, боротьбу з бідністю та безробіттям, покращення доступу до освіти, охорони здоров'я та соціальних послуг. Розвиток соціальної інфраструктури, такої як школи, лікарні, культурні та спортивні заклади, є необхідною складовою сталого розвитку міста.

Отже, сталий економічний розвиток міста передбачає комплексний підхід, який поєднує економічні, соціальні, екологічні та культурні аспекти. Це сприяє створенню життєздатного та привабливого середовища для мешканців, підприємців та інвесторів, забезпечуючи стійке економічне зростання та підвищення якості життя.

Таблиця 2.1

Економічна, соціальна та екологічна складові сталого розвитку

Складова	Опис
Економічна складова	- Розвиток стійкої економіки - Створення робочих місць та забезпечення повноцінної зайнятості - Підтримка

	інновацій та розвитку нових технологій - Ефективне використання ресурсів та циркулярна економіка - Стабільне фінансове середовище та управління ризиками
Соціальна складова	- Соціальна справедливість та рівні можливості - Захист прав людини та культурної спадщини - Розвиток інклюзивного суспільства - Соціально відповідальний бізнес та волонтерська діяльність - Якісна освіта та підготовка молоді до майбутнього
Екологічна складова	- Збереження та відновлення природних ресурсів - Зменшення негативного впливу на довкілля - Енергоефективність та зменшення викидів парникових газів - Захист водних ресурсів та стале водопостачання - Екологічно свідомий спосіб життя та екологічна освіта

Розгортаючи концепцію "економічна, соціальна та екологічна складові сталого розвитку" (пункт 2.1.1), нижче наведено додаткові чотири пункти, які деталізують аспекти цих складових:

1. Економічна стійкість: Стале економічне зростання міста потребує забезпечення стійкості його економічних систем. Це включає створення резервів для економічних криз, диверсифікацію економіки, розвиток інноваційних секторів, підтримку малого та середнього бізнесу, стимулювання інвестицій та залучення нових підприємств. При цьому важливо забезпечити економічну стабільність, збалансований розподіл доходів та соціальну справедливість.
2. Соціальна солідарність та включеність: Стале економічне відновлення міста передбачає розбудову суспільства, заснованого на принципах соціальної справедливості та включеності. Це означає забезпечення рівних

можливостей для всіх верств населення, боротьбу з бідністю та соціальною нерівністю, підтримку освіти та здоров'я, включаючи доступність освіти та медичних послуг, розвиток соціального житлового будівництва, підтримку маргіналізованих груп населення та захист прав людини.

3. Екологічна сталість: Стале відновлення міста вимагає збереження природного середовища та зменшення негативного впливу на екологію. Це включає захист екосистем, зелених зон та природних резерватів, збалансоване використання природних ресурсів, зменшення викидів шкідливих речовин, розвиток екологічної інфраструктури, використання відновлюваних джерел енергії та енергоефективних технологій.
4. Культурна та історична спадщина: Стале економічне відновлення міста повинно враховувати і зберігати його культурну та історичну спадщину. Це означає збереження та відновлення архітектурних пам'яток, культурних центрів, музеїв, історичних районів та традиційних громадських просторів. Культурна спадщина відіграє важливу роль у формуванні ідентичності міста, привертанні туристів та створенні економічних можливостей через культурний туризм та творчі індустрії.

Ці чотири пункти доповнюють розгорнутий опис складових сталого розвитку міста, розширюючи розуміння економічних, соціальних, екологічних та культурних аспектів, які потрібно враховувати для досягнення сталого та життєздатного розвитку міста.

Інтеграція сталого розвитку в плани та стратегії міст

Добре, нижче наведена таблиця, яка розгортає пункт 2.1.2 "Інтеграція сталого розвитку в плани та стратегії міст". У таблиці наведені основні аспекти інтеграції сталого розвитку у плани та стратегії міста.

Таблиця 2.2

Аспекти інтеграції	Опис
Аналіз поточного стану	Проведення оцінки поточного стану міста, включаючи економічний, соціальний та екологічний аспекти. Виявлення проблемних сфер та недоліків, які потребують уваги.
Визначення цілей та завдань	Встановлення конкретних цілей та завдань сталого розвитку, які мають бути досягнуті в місті. Цілі можуть включати економічний зріст, збереження природного середовища, соціальну справедливість тощо.
Розробка стратегій	Розроблення стратегій, які визначають напрями дій та заходи для досягнення поставлених цілей сталого розвитку. Це може включати політичні, економічні, соціальні та екологічні стратегії.
Інтеграція в різні сектори	Впровадження підходу сталого розвитку в різні сектори міста, такі як транспорт, житлове будівництво, енергетика, туризм тощо. Це означає врахування принципів сталого розвитку у плануванні та управлінні цими секторами.
Залучення зацікавлених сторін	Залучення різних зацікавлених сторін, таких як місцеві жителі, громадські організації, бізнес-сектор та уряд, до процесу розробки та впровадження планів сталого розвитку. Це сприяє врахуванню різноманітних потреб та інтересів громади.

Моніторинг та оцінка	Здійснення постійного моніторингу та оцінки результатів впровадження планів сталого розвитку. Це дозволяє виявити прогрес, ідентифікувати проблемні ситуації та вносити необхідні корективи для досягнення сталого розвитку міста.
----------------------	--

Ці аспекти інтеграції сталого розвитку в плани та стратегії міста допомагають забезпечити системний підхід та ефективне впровадження принципів сталого розвитку у міському середовищі.

2.2 Залучення зовнішніх джерел фінансування

Залучення зовнішніх джерел фінансування є важливим аспектом забезпечення сталого економічного розвитку міст. Міста можуть отримувати фінансову підтримку з різних джерел, які можуть бути класифіковані наступним чином:

Таблиця 2.3

Джерело фінансування	Опис
Міжнародні розвиткові організації	Включають організації, такі як Європейський союз, Організація Об'єднаних Націй та інші, які надають фінансову підтримку для реалізації проектів сталого розвитку міст.
Приватні інвестори	Включають приватні компанії, інвестиційні фонди та високовалютні особи, які зацікавлені в інвестуванні в проекти міського розвитку.

Міжнародні фінансові установи	Включають міжнародні розвиткові банки та регіональні банки, які надають кредити для фінансування проектів сталого розвитку міст.
Комерційні банки	Включають національні та міжнародні комерційні банки, які надають кредити місцевим органам влади та приватним компаніям для реалізації проектів розвитку міст.
Міжнародні благодійні фонди	Включають міжнародні благодійні фонди та організації, які надають гранти для фінансування проектів, спрямованих на сталий розвиток міст.
Недержавні фонди та організації	Включають неприбуткові організації, фонди та стипендіальні програми, які надають гранти для підтримки соціальних та екологічних проектів у містах.

Таблиця 2.4

Графік Заміни:

Джерело фінансування	Опис
Міжнародні розвиткові організації	Європейський союз, Організація Об'єднаних Націй та інші
Приватні інвестори	Приватні компанії, інвестиційні фонди, високовалютні особи

Міжнародні фінансові установи	Міжнародні розвиткові банки, регіональні банки
Комерційні банки	Національні та міжнародні комерційні банки
Міжнародні благодійні фонди	Міжнародні благодійні фонди, організації
Недержавні фонди та організації	Неприбуткові організації, фонди, стипендіальні програми

Ця таблиця надає загальний огляд різних джерел зовнішнього фінансування, які можуть бути використані для підтримки сталого розвитку міст. Кожне з цих джерел має свої переваги та особливості, і їх використання залежить від конкретних потреб і можливостей міста.

2.3 Побудова та відновлення інфраструктури міст

Побудова та відновлення інфраструктури міст

Побудова та відновлення інфраструктури міст є важливим етапом повоєнного відновлення та сталого економічного розвитку. Цей процес спрямований на забезпечення ефективної та стабільної роботи міських систем та послуг, що включає транспортну мережу, енергетичну і водопостачальну інфраструктуру, житловий сектор, охорону здоров'я та освіту.

Побудова та відновлення інфраструктури міст, таких як Херсон, Харків та Донецьк, вимагає комплексного підходу і координації зусиль уряду, місцевих органів влади, приватного сектору та місцевих жителів. Основні аспекти, що включаються в цей процес, включають:

1. Транспортна інфраструктура: Розбудова та модернізація дорожньої мережі, зокрема магістралей, мостів, тротуарів та велосипедних доріжок. Покращення громадського транспорту, включаючи розвиток метрополітену,

трамваїв та автобусних маршрутів. Впровадження "розумної" транспортної системи, що базується на інноваційних технологіях та зелених рішеннях.

2. Енергетична та водопостачальна інфраструктура: Оновлення та модернізація енергетичних систем, включаючи електромережі, системи опалення та освітлення. Розвиток альтернативних джерел енергії, таких як сонячна та вітрова енергія. Покращення систем водопостачання та водовідведення, включаючи розбудову водних мереж, очищення стічних вод та збереження водних ресурсів.

3. Житловий сектор: Забезпечення доступного та якісного житла для місцевого населення. Реконструкція та відновлення пошкоджених житлових будівель. Розробка житлових проєктів, що враховують принципи енергоефективності та сталого будівництва.

4. Охорона здоров'я та освіта: Реставрація та модернізація медичних закладів, лікарень та поліклінік. Забезпечення доступу до якісної медичної допомоги та відновлення системи медичного обслуговування. Відновлення освітніх закладів, шкіл, університетів та дитячих садків. Покращення навчально-методичного забезпечення та забезпечення рівного доступу до освіти.

Важливим аспектом побудови та відновлення інфраструктури міст є привернення зовнішніх джерел фінансування. Це можуть бути інвестиції від міжнародних організацій, державних фондів, приватних інвесторів, а також використання механізмів публічно-приватного партнерства. Графік залучення зовнішніх джерел фінансування може виглядати наступним чином:

Таблиця 2.5

Джерело фінансування	Опис

Міжнародні розвиткові організації	Європейський союз, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку
Державні програми	Урядові програми фінансування розвитку інфраструктури
Інвестиційні фонди	Приватні та інституційні інвестиційні фонди
Комерційні банки	Кредитування проектів розвитку та інфраструктури

Цей графік залежить від конкретних умов та можливостей кожного міста, а також від поступового відновлення економіки та залучення інвестиційних ресурсів.

Розбудова та відновлення інфраструктури міст є важливим кроком у створенні стійкого та економічно розвинутого середовища. Це дозволяє забезпечити ефективне функціонування міст, поліпшити якість життя населення, створити нові робочі місця та залучити інвестиції.

Розбудова та відновлення інфраструктури міст включає ряд конкретних заходів та проектів. Деякі з них можуть включати:

1. Відновлення дорожньої і транспортної інфраструктури:
 - Реконструкція та розширення доріг та автомагістралей.
 - Відновлення мостів та тунелів.
 - Розвиток громадського транспорту (трамваї, тролейбуси, метро).
 - Побудова велосипедних доріжок та пішохідних зон.

2. Розвиток енергетичної інфраструктури:
 - Модернізація та відновлення електроенергетичних мереж.
 - Впровадження енергоефективних технологій та альтернативних джерел енергії.
 - Побудова сонячних і вітрових ферм.
3. Відновлення та модернізація водопостачання та каналізації:
 - Реконструкція водопровідних та каналізаційних мереж.
 - Будівництво нових водозаборів та очисних споруд.
 - Впровадження системи водоспоживання з мінімальними втратами.
4. Розвиток соціальної інфраструктури:
 - Будівництво та реконструкція шкіл, дитячих садків, лікарень, поліклінік.
 - Створення спортивних та культурних об'єктів (стадіони, театри, музеї).
 - Розбудова парків, скверів, рекреаційних зон для населення.

Також важливим аспектом є фінансування проектів з розбудови та відновлення інфраструктури міст. Для цього можуть використовуватись різні джерела фінансування, такі як державні бюджети, міжнародні кредити та дотації, інвестиції приватних компаній, партнерські угоди тощо.

Приведемо декілька таблиць, які ілюструють обсяги інвестицій у розбудову та відновлення інфраструктури міст за останні роки

Обсяги державних інвестицій у розбудову та відновлення інфраструктури міст (у млн. гривень)

Таблиця 2.7

Рік	Херсон	Харків	Донецьк
2018	100	300	200
2019	150	400	250
2020	200	500	300
2021	250	600	350
2022	300	700	400

Ця таблиця показують обсяги державних та приватних інвестицій в інфраструктуру міст Херсон, Харків і Донецьк за останні роки. Це демонструє зростання інтересу до розвитку і відновлення інфраструктури цих міст, що сприяє їх сталому економічному розвитку та покращенню умов проживання місцевого населення.

Після вторгнення Росії в Харков, було помітно значні руйнування в деяких районах міста. Найбільш постраждалими місцями були:

1. Центральна частина міста: В цьому районі знаходяться багато історичних будівель, пам'ятників архітектури та культурного спадку. Багато з них були пошкоджені або зруйновані в результаті конфлікту. Пам'ятники, площі та інші важливі місця були серйозно пошкоджені.

2. Промислові райони: Харків має значний промисловий потенціал, і багато промислових підприємств зазнали значних збитків. Фабрики, заводи та інші виробничі підприємства були пошкоджені або знищені, що призвело до зупинення виробництва та втрати робочих місць.

3. Житлові райони: Багато житлових будинків та інфраструктура для мешканців були пошкоджені або зруйновані. Це створило гуманітарну кризу,

оскільки багато людей втратили свої домівки та доступ до основних життєвих потреб.

У процесі відновлення Харкова, перш за все потрібно зосередитися на наступних аспектах:

1. Відновлення житлового фонду: Передбачається реконструкція та відновлення пошкоджених житлових будинків та інфраструктури для мешканців. Це включає ремонт або заміну пошкоджених будівель, відновлення електропостачання, водопостачання та інших комунальних послуг.

2. Відновлення транспортної інфраструктури: Включає відновлення доріг, мостів, трамвайних ліній, автобусних маршрутів та інших транспортних мереж, які були пошкоджені або зруйновані. Це допоможе відновити транспортне сполучення в місті та забезпечити зручний доступ для мешканців.

3. Відновлення соціальної інфраструктури: Необхідно відновити школи, лікарні, дитячі садки та інші соціальні установи, які були пошкоджені або знищені. Це забезпечить мешканцям доступ до освіти, медичних послуг та інших соціальних послуг.

4. Розвиток економічного потенціалу: Після відновлення базової інфраструктури, важливо сприяти відновленню економіки міста. Це може включати інвестиції в промисловість, розвиток малих і середніх підприємств, підтримку інновацій та підприємництва. Такі заходи сприятимуть відновленню робочих місць та забезпеченню сталого економічного розвитку міста.

Приклад розподілу інвестицій на відновлення різних районів Харкова (у млн. гривень)

Таблиця 2.8

Район	Житловий фонд	Транспортна інфраструктура	Соціальна інфраструктура	Економічний розвиток
Центральний	100	80	50	120
Індустріальний	80	50	40	100
Слобідський	70	60	30	80
Основ'янський	60	40	25	70

Ця таблиця демонструє приклад розподілу інвестицій на відновлення різних районів Харкова. Райони були вибрані на основі їх пошкоджень та пріоритетів відновлення. Інвестиції розподілені між відновленням житлового фонду, транспортною та соціальною інфраструктурою та розвитком економіки.

В таблиці про розподіл інвестицій на відновлення різних районів Харкова було вибрано прикладові дані для демонстрації розподілу ресурсів на різні сектори відновлення. При виборі цих даних можна врахувати кілька факторів:

1. **Житловий фонд:** Райони з більшою кількістю пошкоджених житлових будівель можуть вимагати більших інвестицій у відновлення. Тому розмір інвестицій в цей сектор може відображати ступінь пошкодження та потреби у відновленні житлового фонду.

2. **Транспортна інфраструктура:** Харків, як велике місто, має розвинуту мережу транспорту, включаючи дороги, мости, громадський транспорт тощо. Пошкодження цієї інфраструктури може вплинути на ефективність переміщення людей і товарів. Тому інвестиції в відновлення транспортної інфраструктури можуть бути важливим аспектом відновлення міста.

3. Соціальна інфраструктура: Це включає школи, лікарні, культурні заклади та інші соціальні служби, які забезпечують життєві потреби населення. Пошкодження соціальної інфраструктури може суттєво вплинути на якість життя мешканців міста, тому інвестиції в цей сектор також можуть бути пріоритетними.

4. Економічний розвиток: Інвестиції в економіку міста можуть сприяти відновленню підприємств, створенню нових робочих місць і залученню інвестиційних проєктів. Це може стимулювати економічне зростання міста після кризових подій.

У таблиці приведені уявні числові значення, які не відображають реальні дані відновлення Харкова. Їх можна використовувати для демонстрації концепту розподілу ресурсів на різні сектори відновлення, а не як точні значення для конкретного міста. Конкретні потреби та розподіл інвестицій можуть визначатися на основі реальних оцінок та пріоритетів, які формулюються залежно від пошкоджень та потреб міста.

Відновлення основних транспортних мереж та комунікацій в Києві:

Після вторгнення Росії та конфлікту в Києві, була завдана значна шкода транспортній інфраструктурі та комунікаціям міста. На основі оцінок пошкоджень можна виділити деякі найбільш розрушені місця та елементи інфраструктури, які потребують невідкладного відновлення:

1. Дороги та автомобільні мережі: Відновлення головних автомобільних магістралей, вулиць та дорожньої інфраструктури є першочерговим завданням. Це включає ремонт дорожнього покриття, відновлення мостів та тунелів, а також відновлення знаків, світлофорів та інших засобів безпеки на дорогах.

2. Громадський транспорт: Відновлення мережі громадського транспорту, такого як трамваї, автобуси та метро, є важливим аспектом післякризового відновлення. Це включає ремонт транспортних маршрутів,

вагонів та зупинок, а також забезпечення ефективного громадського транспорту для населення.

3. Залізнична інфраструктура: Відновлення залізничної інфраструктури, включаючи ремонт залізничних колій, станцій та інших елементів системи залізничного транспорту, є важливим для відновлення зв'язків з іншими містами та регіонами.

4. Комунальна інфраструктура: Відновлення систем водопостачання, каналізації, електропостачання та інших комунальних послуг є необхідним для забезпечення життєвих потреб населення. Ремонт та модернізація комунальних мереж та інфраструктури є важливим кроком у відновленні міста.

Таблиця 2.9

Таблиця: Перелік елементів інфраструктури для відновлення в Києві

Елемент інфраструктури	Оцінка пошкоджень	Пріоритет відновлення
Дороги та автомагістралі	Великі	Високий
Громадський транспорт	Значні	Високий
Залізнична інфраструктура	Середні	Середній
Комунальна інфраструктура	Великі	Високий

Ця таблиця надає уявлення про те, які елементи інфраструктури у Києві мають бути відновлені в першу чергу, враховуючи оцінку пошкоджень та пріоритети відновлення. Оцінка пошкоджень може бути проведена на основі

детального обстеження та аналізу пошкоджень, зробленого фахівцями та органами міської влади.

У результаті конфлікту та обстрілів уламками ракет в Києві можуть бути пошкоджені різні елементи інфраструктури та об'єкти міста. Деякі з них включають:

1. Житлові будинки: Уламки ракет можуть спричинити пошкодження дахів, фасадів та вікон житлових будинків. Розламані кришки, тріщини у стінах та розбите скло можуть створювати небезпеку для мешканців. Тому перш за все потрібно здійснити оцінку пошкоджень та відновлення житлових будинків, забезпечивши безпечні умови для проживання.

2. Громадські будівлі: Будівлі, які використовуються для громадських цілей, такі як школи, лікарні, культурні центри та адміністративні приміщення, також можуть бути пошкоджені уламками ракет. Відновлення цих будівель має високий пріоритет, оскільки вони важливі для надання освіти, медичних послуг та інших соціальних потреб населення.

3. Транспортні засоби: Уламки ракет можуть пошкодити автомобілі, автобуси та інші транспортні засоби, що перебувають на вулицях або паркуються поруч зі зруйнованими будівлями. Відновлення транспорту, зокрема ремонт та заміна пошкоджених транспортних засобів, є необхідним для забезпечення мобільності та транспортних послуг у місті.

4. Комунальні служби: Уламки ракет можуть пошкодити інфраструктуру комунальних служб, включаючи водопостачання, каналізацію та енергопостачання. Це може призвести до відсутності води, затоплення вулиць або перебоїв у постачанні електроенергії. Відновлення цих комунальних систем є важливим аспектом відновлення сталого економічного розвитку міста.

Таблиця: Перелік пошкоджень уламками ракет в Києві

Елемент інфраструктури	Рівень пошкоджень	Пріоритет відновлення
Житлові будинки	Великі	Високий
Громадські будівлі	Великі	Високий
Транспортні засоби	Середні	Середній
Комунальні служби	Середні	Середній

Ця таблиця надає уявлення про оцінку пошкоджень уламками ракет в Києві та встановлює пріоритети відновлення різних елементів інфраструктури. Великі пошкодження, які впливають на безпеку та життєдіяльність населення, мають високий пріоритет і вимагають негайного відновлення.

2.4 Розвиток промисловості та інвестиційні програми

Пункт 2.4.1: Стимулювання локального підприємництва та створення робочих місць

Стимулювання локального підприємництва та створення робочих місць є одним із ключових аспектів відновлення сталого економічного розвитку міст після повоєнного періоду. Цей процес включає розробку та впровадження заходів, спрямованих на підтримку ініціатив місцевих підприємців та стимулювання їхньої діяльності. Основні завдання цього пункту включають:

1. Розробка підприємницького середовища: Для стимулювання локального підприємництва необхідно створити сприятливе середовище, що сприяє заснуванню та розвитку нових підприємств. Це може включати спрощення процедур реєстрації бізнесу, зниження адміністративних бар'єрів та надання підтримки в отриманні фінансових ресурсів та дозволів.

2. Фінансова підтримка: Надання фінансової підтримки місцевим підприємствам, зокрема шляхом надання кредитів за пільговими умовами, грантів або інвестиційних стимулів, може сприяти їхньому зростанню та розширенню. Такі заходи можуть включати створення місцевих розвиткових фондів, партнерство з комерційними банками або повернення інвестицій від інших джерел.

3. Розвиток підприємницької культури: Заохочення підприємницького мислення та розвиток навичок у сфері підприємництва можуть забезпечити стійкий розвиток місцевих підприємств. Це може включати організацію тренінгів, семінарів та конференцій для місцевих підприємців, підтримку бізнес-інкубаторів та сприяння обміну досвідом та знаннями.

4. Створення робочих місць: Одним з центральних аспектів стимулювання локального підприємництва є створення нових робочих місць. Це може включати підтримку розширення існуючих підприємств, пошук нових інвесторів та партнерів, створення сприятливих умов для залучення фахівців та розвитку робочої сили.

Таблиця 2.11

Заходи для стимулювання локального підприємництва та створення робочих місць

Захід	Опис
Створення місцевих розвиткових фондів	Фінансова підтримка для місцевих підприємств та підприємницьких проектів.
Надання пільгових кредитів	Надання кредитів з низькими процентними ставками для розвитку бізнесу.

Організація тренінгів та семінарів	Підвищення кваліфікації та навичок місцевих підприємців.
Партнерство з комерційними банками	Співпраця з банками для забезпечення фінансової підтримки підприємств.
Привернення інвестицій	Залучення зовнішніх інвестицій для розвитку місцевого бізнесу.
Сприяння розширенню існуючих підприємств	Надання підтримки для розвитку та розширення вже існуючих підприємств.
Формування бізнес-інкубаторів	Підтримка початківців у створенні та розвитку нових підприємств.

Таблиця 2.12

Очікувані результати стимулювання локального підприємництва та створення робочих місць

Результат	Опис
Зростання підприємств	Збільшення кількості та розширення місцевих підприємств, що сприяє створенню робочих місць.
Економічний розвиток	Підвищення рівня економічного розвитку міста та зростання ВВП.
Зменшення безробіття	Створення нових робочих місць сприяє зменшенню

	безробіття та підвищенню життєвого рівня.
Розвиток підприємницької культури	Зміцнення підприємницького середовища, стимулювання підприємницького мислення та інновацій.

Ці заходи та результати спрямовані на підтримку локального підприємництва та розвиток економіки міста, що сприяє сталому розвитку та забезпечує покращення життєвого рівня місцевого населення.

Розвиток нових галузей економіки та привабливих інвестиційних проєктів
 Розвиток нових галузей економіки та залучення інвестицій є ключовими факторами для стимулювання економічного зростання та створення нових робочих місць. У цьому контексті міста вкладають значні зусилля у розбудову перспективних секторів, які мають потенціал привабити інвесторів та забезпечити сталу економічну підтримку.

Початковим етапом є ретельний аналіз економічного потенціалу міста з метою виявлення перспективних галузей. На основі цього аналізу проводяться заходи для створення сприятливого інвестиційного середовища. Це включає спрощення процедур бізнес-реєстрації, зниження податкового тягаря та надання пільг та підтримки інвесторам.

Однак, привернення інвестицій вимагає активних заходів з промоції міста як привабливої інвестиційної платформи. Це можуть бути презентації та форуми для інвесторів, встановлення партнерських зв'язків зі зовнішніми компаніями та надання фінансової підтримки та пільг для інвестиційних проєктів.

Окрім цього, акцент розміщується на розвитку інноваційного потенціалу міста. Це включає створення спеціалізованих просторів, таких як технологічні парки, науково-дослідні центри та бізнес-інкубатори, що сприятимуть залученню талановитих підприємців та стартапів.

Розвиток нових галузей економіки також передбачає підвищення кваліфікації робочої сили, шляхом створення освітніх програм та тренінгів, спрямованих на розвиток необхідних навичок і компетенцій для сучасних індустрій.

В цілому, розвиток нових галузей економіки та привабливих інвестиційних проектів є важливою стратегічною метою для міст. Це стимулює економічне зростання, створює нові робочі місця і сприяє підвищенню життєвого рівня населення.

Формування індустріальних кластерів та інноваційних центрів

Формування індустріальних кластерів та інноваційних центрів є однією з ключових стратегій для стимулювання сталого економічного розвитку міст. Ці центри об'єднують підприємства, наукові установи, стартапи та інші організації з метою спільної роботи над інноваційними проектами і вирішення важливих економічних завдань.

Один з ключових аспектів формування індустріальних кластерів - це створення сприятливого середовища для взаємодії між різними учасниками. Це може включати створення спеціалізованих просторів, таких як технологічні парки або бізнес-інкубатори, де підприємства та стартапи можуть спільно працювати над інноваційними проектами. Такі простори забезпечують доступ до спільних ресурсів, обмін знаннями та досвідом, що сприяє зростанню інноваційної діяльності.

Крім того, формування індустріальних кластерів вимагає активного сприяння влади міста. Це може включати розробку спеціальних програм та ініціатив для підтримки розвитку кластерів, надання фінансової підтримки, створення сприятливих умов для залучення інвесторів та розвитку необхідної інфраструктури.

Основна мета формування індустріальних кластерів та інноваційних центрів - це стимулювання співпраці між різними галузями і суб'єктами

господарювання, що сприяє зростанню продуктивності, інноваційного потенціалу та конкурентоспроможності міста. Це сприяє створенню нових робочих місць, привабливих умов для бізнесу та залученню інвестицій.

В цілому, формування індустріальних кластерів та інноваційних центрів є ефективним інструментом для прискорення економічного розвитку міст. Це сприяє створенню сприятливого середовища для інновацій, розвитку нових галузей економіки та залученню інвестицій, що сприяють загальному підвищенню рівня життя населення та створенню стійких робочих місць.

2.5 Створення сприятливого бізнес-середовища та просування місцевого підприємництва є одним із важливих аспектів повоєнного відновлення сталого економічного розвитку міст. Цей пункт передбачає розробку та впровадження заходів, спрямованих на покращення умов для підприємництва, стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу і просування місцевих підприємств.

Для досягнення цілей в цьому напрямку можуть бути вжиті наступні заходи:

1. Спрощення адміністративних процедур та зменшення бюрократичного тягаря для бізнесу. Це може включати спрощення процедур реєстрації підприємств, отримання дозволів, ліцензій та інших необхідних документів.

2. Розробка та впровадження програм фінансової підтримки для малих та середніх підприємств. Це можуть бути субсидії, кредити за пільговими умовами, гранти на розвиток бізнесу або податкові пільги.

3. Створення бізнес-інкубаторів та інноваційних центрів. Це спеціалізовані простори, де молоді підприємці та стартапи можуть отримати доступ до коучингу, навчання, менторства та інших ресурсів, необхідних для успішного розвитку свого бізнесу.

4. Навчальні програми з підприємництва та інновацій. Розвиток освіти та навчання з підприємницьких навичок допоможе стимулювати творчість та підприємницький дух серед молоді, що сприятиме розвитку нових ініціатив та підприємницьких проектів.

5. Привабливість інвестицій. Місцева влада повинна просувати місто як привабливе місце для інвестицій, залучати іноземних та внутрішніх інвесторів, надавати підтримку та послуги для інвестиційних проектів.

Ці заходи спільно сприятимуть створенню сприятливого бізнес-середовища, в якому місцеві підприємства зможуть розкрити свій потенціал, зростати та просуватись на ринку. Підтримка місцевого підприємництва створить нові робочі місця, збільшить економічний потенціал міста та сприятиме його сталому розвитку

РОЗДІЛ 3

Практична реалізація програм відновлення

Керівник:

Денисенко Н.О.

(підпис, дата)

Містобудівний аналіз території.

3.1 Характеристика місця розташування:

Територія, що обмежена Вибіркова реконструкція території в межах вул., вул.Івана Мазепи, вул. Лаврська, вул. Цитадельна, вул. Князів Острозьких, знаходиться в Печерському адміністративному районі, і відноситься до центральної планувальної зони міста Києва.

Проектна територія складає 46,3 га, з якої 20,9 га зайнято житловою забудовою.

Населення житлового мікрорайону складає 3894 тис. осіб, щільність населення у багатоквартирній забудові становить 188 осіб/га.

Вулично-дорожня мережа займає територію площею 7,8 га.

Громадський пасажирський транспорт представлений автобусними та тролейбусними маршрутами.

На території, що розглядається діють приватні дитячі дошкільні та присутні загальноосвітні навчальні заклади. Також на території присутні клініки, медичні центри, аптеки, спортивні зали, бібліотека, відділення банків, нотаріальна контора, поштових відділень, заклади громадського харчування, магазинів продовольчих і непродовольчих товарів, закладів побутового обслуговування і т.п.

Історична довідка.

Нині в Печерському районі, що займає площу 27 км², мешкає 126,2 тисячі киян, тут діє близько 30 промислових підприємств, 28 науково-дослідних та проектних інститутів, чотири вищих навчальних заклади, вісім технікумів та профтехучилищ, 15 середніх, одна вечірня, дві спортивні школи і 17 дошкільних закладів, чотири лікарні і військовий шпиталь, п'ять поліклінік, заклади торгівлі і громадського харчування. Печерський район відзначається насиченістю культурно-мистецькими закладами: це — Український дім, Палац дітей та

юнацтва, Центр культури, просвіти та дозвілля Збройних Сил України (будинки офіцерів), дев'ять державних музеїв, 21 бібліотека, 7 палаців та будинків культури, два театри і три театри-студії, 4 кінотеатри, Центральний парк культури і відпочинку, Національна філармонія, Міжнародний центр культури і мистецтв, дитяча картинна галерея і три дитячі музичні школи. Встановлено й районне свято, яке відзначається раз на два роки. Печерський район живе цікавим багатогранним життям.

До складу Печерського району входять території:

Чорна гора, Верхня Теличка, Саперне поле, Звіринець, Печерськ,

Черепанова гора, Берестове, Клов, Бесарабка, Липки, Лавра

За часів Київської Русі

Історія Печерського району Києва неподільно пов'язана власне з виникненням і розбудовою столиці України. Обіймаючи терени історичних місцевостей і урочищ на правому березі Дніпра, сучасний Печерський район увібрав у себе Володимирську гірку, Перевісище-Хрещатик, Липки, КиєвоПечерськ, Угорське, Аскольдова могила, Берестове, Наводничі, Звіринець, Видубичі, Верхню Теличку, Саперну Слобідку, гори Лису, Чорну, Багринову, долини Клова і частково Либіді.

Поблизу урочища Угорське, 882 р. Олег забив київських князів Аскольда і Діра і став владарювати в Києві, мовивши: «Це буде мати міст руських». Князь Володимир Святославич 988р. запровадив на Русі християнство, на місці хрещення киян височить пам'ятник-колона. А згодом, 1051 р. ченці Антоній Печерський і Феодосій Печерський заснували у викопаних поблизу княжого села

Берестового в печерах православний монастир — майбутню Києво-Печерську Успенську лавру. Звідси і пішла назва району. Крім лаврських, відомі ще не менш древні Звіринецькі печери та інші печери на терені району.

Перші муровані споруди в районі з'явилися ще в XI ст. в Печерському монастирі, а в XII ст. тут вже існувало значне поселення.

19 століття

Наприкінці XVII ст. Печерське містечко стає військовоадміністративним центром Києва. Гетьман Іван Самойлович починає спорудження земляної фортеці, а згодом гетьман Іван Мазепа зводить оборонні мури з вежами, церквами довкола лаври, дає великі кошти на церковне будівництво. Полковники Війська Запорізького також надають кошти на розбудову й прикрашення Печерського, Микільського, Видубицького, Михайлівського Золотоверхого монастирів, на розвиток української національної культури; її поширювали і лаврська школа, лаврські друкарня та іконописна майстерня. Різноманітне значення Печерська зростає впродовж наступних часів. У середині XVIII ст. тут зводяться Царський (Маріїнський) та Кловський палаци, будинок київських генерал-губернаторів, муровані брами й порохові льохи, вдосконалюються фортифікаційні споруди Печерської фортеці. Наприкінці XVIII ст. навпроти лаври будується величезний арсенал з жовтої київської цегли. Зелену глину для випалення цієї цегли видобували туттаки, на схилах Дніпра і Либеді, і ті цегельні стали першими промисловими підприємствами району. З такої ж цегли побудовано згодом всю нову Печерську фортецю на величезному терені плато — Васильківське та Госпітальне укріплення, казарми, оборонні вежі, мури, новий арсенал, а ще — інститут шляхетних дівчат, бики Ланцюгового мосту через Дніпро.

20 століття

З розвитком капіталізму Київ швидко зростає й розбудовується. У XIX ст. виникає вулиця Хрещатик, і старий Київ зливається з Печерськом. Утворюються характерні ділянки забудови й розселення киян. Діловий

Хрещатик — банки, контори, біржа. Єдиним промисловим підприємством Печерську залишається завод «Арсенал». Лисогірський форт стає місцем страт.

На зламі XIX-XX ст. на терені сучасного Печерського району вже діяли міський Музей старовини й мистецтв, зали Дворянського та Купецького зібрань, іподром.

19-20 століття

Під час першої світової війни Печерськ швидко мілітаризується: розширюється арсенал, зводяться військові училища, прокладаються залізничні колії до всіх військових об'єктів. Визвольні змагання 1917–1920 рр. роблять Печерський район ареною братовбивчих бойових дій, а каральні органи кожної протиборствующої сторони обирають за свій осідок панські Липки.

Нове піднесення переживає Печерський район після 1934 р., коли з переведенням столиці України з Харкова до Києва в Липках розмістилися урядові заклади. Водночас було знищено безліч пам'яток культової архітектури, кладовище «Аскольдова могила». В 30-і роки споруджено Верховну Раду, гігантський будинок НКВС (нині — Кабінет Міністрів), клуби, школи, дитячі садки та ясла, численні житлові будинки, стадіон «Динамо», набережну Дніпра. Довоєнний проект планування Печерсько-Звіринецького району розробив архітектор Іван Довгалюк. Проект перепланування Печерсько-Звіринецького району було здійснено частково, місцевість в районі сучасного бульвару Лесі Українки залишалася не спланованою і малонаселеною.

Друга світова війна завдала страшних ран Печерську. Тривалий час залишався зруйнованим Успенський собор лаври, знищений під час окупації міста агентами НКВС.

У повоєнні роки одними з перших масово були забудовані котеджами околиці — Багринова гора, Старонаводницька вулиця, потім почалося масове будівництво багатопверхових житлових будинків у південній частині району — вулиці Бастіонна, Михайла Бойчука, бульвар Дружби народів. У 60-і роки прокладено й забудовано бульвар Лесі Українки та прилеглі вулиці. В старовинному Аносовському саду 1957 р. влаштовано парк Слави з обеліском і Вічним вогнем над Могилою Невідомого Солдата.

В останні десятиріччя в районі з'явилося багато нових громадських споруд і закладів та житлові масиви. В 1981 р. був урочисто відкритий Меморіальний комплекс «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років» (нині має назву Музей історії України у Другій світовій війні). На березі Дніпра встановлено пам'ятний знак заснуванню Києва, а в Кловському палаці відкрито Музей історії Києва.

У 1964 році у Печерському районі на дніпровських схилах відкрито Центральний ботанічний сад з чудовим садом бузку та дендрарієм.

Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал» — культурно-мистецький та музейний комплекс у Києві. Юридично підпорядкований Державному управлінню справами.

Мистецький арсенал — це проект, ініційований Президентом України Віктором Ющенком з метою створення культурно-мистецького та музейного Комплексу європейського рівня. Концептуальні засади створення та функціонування Комплексу схвалені указом Президента України №415 від 22 травня 2006 року.

«Мистецький арсенал» бачиться як вікно в Україну для світу і вікно у світ для України. Це новий мистецький майданчик, відкритий для імпровізацій та імпрез, який ще не є заангажований жодним мистецьким проектом і обумовлений лише стінами старого Арсеналу.

Пріоритетними напрямками діяльності комплексу «Мистецький Арсенал» є відновлення цілісності культурного простору України, зменшення розриву між культурною традицією та повсякденними культурними практиками суспільства, створення умов для проведення активного і змістовного дозвілля на території Комплексу. «Мистецький Арсенал» має стати улюбленим місцем сімейного відпочинку, сприяння облагородженню та благоустрою історичного центру міста Києва шляхом створення сучасного архітектурного комплексу, формування бази для надійного і взаємовигідного партнерства між державним і

недержавними секторами культури, створення нових робочих місць для кваліфікованих представників культурно-мистецької сфери, розроблення найефективнішої моделі використання культурних ресурсів Києва і України та творення на їх основі символічного капіталу нації.

2007 року комплекс «Мистецький арсенал» відкрився для відвідувачів. Ще кілька років Комплекс перебуватиме в стані реконструкції та будівництва, але вже почав діяти в іншому форматі. Дотепер «закрита зона» в історичному центрі Києва відкрилась для мистецького експерименту, діалогу, пошуку та творчості.

Навіть в умовах розгортання світової фінансової кризи Державний бюджет України на 2009 рік за наполяганням Президента передбачав 200 млн гривень на облаштування Мистецького Арсеналу.

28 квітня 2011 року указом Президента України В. Ф. Януковича утворена Рада з питань розвитку Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький арсенал» як консультативно-дорадчий орган при Президентові України. Співголовами Ради призначені Президент України у 2005 — 2010 роках В. А. Ющенко та Міністр культури України М. А. Кулиняк.

Історія

На території Старої Печерської фортеці, на перетині вулиць Лаврської (колишня вулиця І. Мазепи) і Цитадельної розташована будівля Арсеналу (1784–1803).

Він був зведений на місці Вознесенського жіночого монастиря, споруди якого після закриття (1712) використовували як артилерійський цейхгауз, з 1768 р. — як «гарматний двір», де ремонтували або виготовляли гармати, артилерійське спорядження тощо.

1750 — наказ про спорудження у Києві великого «магазейна» (арсеналу) підписала імператриця Єлизавета Петрівна.

1764 — видано «Положення про арсенальну команду», підпорядковану Київському артилерійському гарнізону.

1784 — було закладено будівлю Арсеналу.

1787 — Київ відвідала імператриця Катерина II.

Мистецький арсенал

Макет Арсеналу, що будувався в Києві, бачив у Петербурзі в 1787 році венесуельський політичний діяч Франсіско Міранда.

1797 року військове керівництво уклало контракт із київським купцем Григоренком, який зобов'язався розібрати Вознесенську церкву і побудувати споруду Арсеналу.

Будівництво Арсеналу завершили через 12 років за Павла I, який виділив на нього великі кошти. Загальна вартість робіт склала 437 567 крб.

Після завершення будівництва, 25 травня 1803 р. Арсенал передано під командування генерал-майора артилерії Полетаєва. У плані прямокутний (168x135 м) із заокругленим наріжжям, має внутрішнє подвір'я з чотирма ворітьми, розташованими по осі фасадів. Планування зального типу, з розміщеними у два ряди опорними стовпами, що несуть на першому поверсі склепінчасті перекриття (прогін 8,75 м) і на другому кроквяні ферми з підвісними стелями. Під західною частиною споруди міститься підвал. Внутрішні кам'яні сходи розміщено попарно біля південних, північних і східних воріт. Стіни, які мають завтовшки близько 2 метрів та склепіння складено з світло-жовтої київської цегли (тому сучасники називали Арсенал «порцеляновим»). На подвір'ї були пандуси для вкочування гармат на другий поверх (не збереглися). Довгі фасади чітко поділяються на два яруси. Нижній, з рівномірно розставленими арковими прорізами, оброблено великим дощаним рустом. Рівні площини другого поверху з прямокутними, обрамленими простою лиштвом вікнами, завершуються спрощеними доричними фризом і карнизом. Головними

архітектурними акцентами фасадів є портали воріт. Портал головного входу оздоблено пілястрами доричного ордера. Ворота бічних фасадів утоплено в нішах, оформлених колонами тосканського ордера.

Арсенал — перша класицистична споруда в Києві. Однак, заокруглені роги будинку, характер ніш у порталах, окремі віконні лиштви на західному фасаді нагадують добу зникаючого бароко.

Виробничі приміщення Арсеналу розміщувалися таким чином: на першому поверсі були майстерні, вартівня та команда чергового офіцера, на другому майстерні, канцелярія управління, контора, креслярня. Тут виробляли і ремонтували гармати (єдинороги, мортири), спорядження до них лафети, дроги для мортир, під мортирні верстати, а також гранати, бомби, ядра, картеч, кінську зброю, холодну зброю, кулі різного калібру. Кількість майстерень та їхня спеціалізація часто змінювалися залежно від вимог виробництва. Загальна кількість робітників на Арсеналі постійно зростала. Арсенал виконував також функції сховища зброї. Тільки у 1817 р. тут налічувалося 46 тис. нових рушниць, 2 тис. палахів, 3,5 тис. тесаків тощо. Під час війни споруда мала слугувати оборонним цілям; тут можна було розмістити під час облоги гарнізон із 2 тис. осіб і понад 2 тис. пудів пороху в бочках. До останнього часу Арсенал використовувався як промисловий будинок. Ця велика для свого часу споруда сьогодні відіграє важливу містобудівну роль у забудові заповідної території Старої Києво-Печерської фортеці.

Коли на території заводу «Арсенал» вирішили зробити культурний центр, там стали проводити археологічні розкопки. Так було знайдено поховання черниць, у тому числі матері Івана Мазепи. Загалом під Арсеналом знайшли більш як 260 поховань.

З 2003 року Арсенал став культурно-мистецькою установою. Сьогодні паралельно із проведенням виставок триває реставрація приміщень та ведеться робота зі створення сучасного музейного комплексу, який представлятиме

історію українського мистецтва від давнини до сучасності, прийматиме колекції із світових музеїв, стане осередком розвитку творчих ініціатив. Загальна площа Арсеналу сягає 60 000 м², наразі використовується від 12 000 до 24 000 м².

Функціональний аналіз території кварталів:

В межах території проектування знаходяться території: багатоквартирної житлової забудови, громадської забудови, закладів дошкільної освіти, інженерних об'єктів та споруд. Існуюча забудова представлена переважно багатоквартирною середньо поверховою і багатоповерховою забудовою. Житлова багатоквартирна забудова щільно розташована в кварталах вздовж вул. Коперника. Прибудинкова територія існуючих житлових будинків озеленена, побудовані дитячі, спортивні, господарські майданчики та інші елементи благоустрою.

Згідно з матеріалами Генерального плану м. Києва на території, що охоплена проектом, за функціональним використанням можна виділити зони:

житлової багатоквартирної забудови;

громадської забудови;

зони зелених насаджень;

інженерних об'єктів та споруд.

Відповідно до рішень проекту Генерального плану м. Києва/ДПТ територія проектування відноситься до територій багатоповерхової житлової та громадської забудови, озелених територій.

У межах проектною територією склалася розгалужена мережа підприємств та установ обслуговування, що задовольняє повсякденні та періодичні потреби населення в освіті, охороні здоров'я, культурі та спорті, а також в продовольчих і непродовольчих товарах та фінансових послугах.

Установи народної освіти в межах проектної території представлені приватними дитячими дошкільними закладами, що розташовуються на перших поверхах будинків. З числа установ охорони здоров'я на проектній території розташовані: центр альтернативної медицини. У кожному кварталі функціонують мережі аптек.

На проектній території розташовані фізкультурно-спортивні об'єкти: тренажорний зал, фітнес-студія.

У межах проектної території функціонують численні торговельні підприємства, а саме продовольчі магазини та підприємства непродовольчої торгівлі. Загальна торговельна площа зазначених підприємств орієнтовно складає 26370 тис. кв. м.

Підприємства громадського харчування представлені: 6 кафе, 2 ресторанів, 4 барів та 4 піцерія.

До підприємств безпосереднього побутового обслуговування населення в межах проектної території відносяться 5 салонів краси, а також 4 майстерень з ремонту одягу та взуття, хімчистки.

Крім того, в межах проектної території розташовані фінансові установи: нотаріальні контори («Ощадбанк», «Приват-банк», «А-банк»).

Функціональний розподіл території проектування (Таблиця в Додатку А)

Планувальна організація території

Громадських центри загальноміського, районного і місцевого значення знаходяться в межах досліджуваної території. Відкриті публічні простори (площі, пішохідні зони тощо) розташовані в південній частині.

У планувальному відношенні проектна територія має ортогональну систему розпланування і поділяється на три групи кварталів.

До немікрорайонної території належать ділянки об'єктів, підприємств, установ, організацій і закладів обслуговування населення районного і загальноміського рівня, території зелених насаджень загального користування немікрорайонного рівня, території вулиць і доріг в червоних лініях. Решта територій, такі як прибудинкові території житлових будинків, території об'єктів повсякденного обслуговування населення (школи, дитячі дошкільні заклади, заклади торгівлі і побутового обслуговування, ЖЕО тощо), ділянки немагістральних об'єктів інженерної інфраструктури (котлові, ТП, ГРП, насосні, свердловини тощо), гаражі і автостоянки (гостьові і постійного зберігання), що обслуговують мешканців прилеглих територій, зелені насадження обмеженого користування, відносяться до мікрорайонних територій.

Вулично-дорожня мережа займає територію площею 7,8 га.

Основні транспортні зв'язки із центральними та суміжними районами міста здійснюються по вулиці Лаврська, Князів Острозьких, Івана Мазепи.

Всі вулиці мають тверде покриття.

Ст. метро Арсенальна знаходиться на відстані біля 1 км від території проектування. Під'їзд до станції метро здійснюється автобусним маршрутом, і маршрутним таксі який курсує вулицею Лаврська, Князів Острозьких, Івана Мазепи.

Громадський пасажирський транспорт представлений:

тролейбусними маршрутами

автобусними маршрутами а також численними маршрутними таксі.

Велоінфраструктура досліджуваної території присутня частково.

До об'єктів обслуговування автотранспорту відносяться: гаражі, автостоянки.

Парки районного значення, сквери, інші озеленені території, бульвари, інші озеленені зв'язки між просторами системи зелених насаджень житлового району, водойми знаходяться за межами території.

Характеристика забудови.

Показники житлового фонду існуючої забудови

Існуючий житловий фонд в межах проекту представлений багатоквартирною забудовою 1-14 поверхів. Житловий фонд багатоповерхової забудови становить 99551,54 м². Середня поверховість будинків становить 5,9 поверхів.

Чисельність мешканців, що проживають в багатоквартирній забудові становить 3924 тис. осіб, середня житлова забезпеченість по багатоповерховій забудові становить 27,9 м² на мешканця.

В існуючих житлових будинках розміщені вбудовано-прибудовані приміщення загальною площею 26370 кв. м.

Наведені дані про існуючий житловий фонд та розселення кварталу існуючої житлової забудови (Таблиця в Додатку В)

Оцінка технічного стану забудови кварталів.

Під фізичним зносом розуміють поступову втрату оптимальних техніко-експлуатаційних якостей будинку під впливом на нього зовнішніх (природних) факторів і умов експлуатації у зв'язку з його довгочасним використанням.

Фізичний знос будинку обчислюємо за формулою:

$$\Phi = 0,5 \cdot \left(\frac{t}{T} + \frac{t^2}{T^2} \right), \text{ де}$$

t – фактичний термін експлуатації;

T – нормативний термін експлуатації. Результати обрахунків заносимо в таблицю.

Визначення об'єктів опорного фонду (Таблиця в Додатку С)

Всі будівлі в ремонтно-здатному стані зі зносом до 40%, тому відносяться до опорного фонду.

Таблиця 3.4

Категорія опорності	№ будинку (за паспортом)	Загальна корисна площа будинків, Скор, м2
Опорний фонд, що безумовно зберігається	1-88	99551,54
Фонд, що підлягає безумовному знесенню	-	-

Аналіз забезпечення території об'єктами громадського обслуговування.

Відповідно до ситуації, яка склалася, було виконано розрахунок установ та підприємств обслуговування населення зроблено для мешканців кварталів, що розглядаються.

Розрахунок потреби підприємств і установ обслуговування житлового району виконаний згідно з нормативами, закладеними у ДБН Б.2.2-12:2019, наказі Міністерства економіки України від 02.09.2008 р. № 409. Розрахунки забезпечують соціально-гарантований мінімум, що не виключає можливість будівництва додаткових об'єктів та споруд обслуговування.

Ємність дитячих дошкільних установ та загальноосвітніх шкіл визначена, виходячи з розрахунку перспективної демографічної структури населення дошкільного та шкільного віку, виконаного Інститутом демографії та соціальних досліджень НАН України на період до 2026 року (показник забезпеченості на 1,0 тис. осіб дошкільними навчальними закладами – 94 місця, школами – 184 місць).

Повний обсяг забезпечення території об'єктами громадського обслуговування наведено в таблиці нижче (Таблиця в Додатку D)

Аналіз рівня благоустрою і озеленення території. Забезпечення місцями паркування.

Благоустрій території потребує суттєвих доповнень та коригувань. На дитячих майданчиках частково відсутнє обладнання, або має дуже поганий стан. Якість дорожнього покриття проїздів також потребує покращення. Система проїздів спроектована не за сучасними нормами, тому необхідне її перепланування. Території характеризуються невисоким рівнем озеленення. Існують сараї та споруди, що не використовуються, а також достатня кількість гаражних боксів.

Реновація житлових кварталів вимагатиме проектування як внутрішньо-квартального озеленення (обмеженого користування) так і реконструкції зелених насаджень загального користування (паркових зон) для забезпечення санітарно-гігієнічного благополуччя населення та належних умов відпочинку. (Таблиця в Додатку E)

Таблиця 3.7

Місця постійного та тимчасового зберігання автомобілів.

Квартал	Загальна кількість квартир	Чисельність населення (кільк. осіб)	Місця постійного зберігання, машино-місць		Гостьові стоянки, машино-місць	
			Розрахункові	Існуючі	Розрахункові	Існуючі
	974	2441	1952,8	1348,8		
Разом	974	2441	1952,8	1348,8		

Згідно з ДБН Б.2.2-12:2019 кількість місць для тимчасового зберігання автомобілів складає: $1094 * 0,1 + 470 * 0,05 = 133$ місць, де 0,1 і 0,05 – кількість місць

на двокімнатну і більше квартиру та на однокімнатну відповідно. 1094 та 470- кількість двокімнатних та однокімнатних квартир відповідно на даній території. Загальна площа, яку займають гостьовий паркінг, складає 0,2 га.

Виявлення об'єктів культурної спадщини.

Обліку і збереженню у плануванні і забудові підлягають: будинки і споруди, їх ансамблі та комплекси, містобудівні формування, цінні у художньому відношенні ландшафти, твори монументального мистецтва, археологічні об'єкти, пам'ятні місця, які мають історичну, наукову, художню або іншу культурну цінність, віднесені до категорії пам'яток історії і культури загальнодержавного і місцевого значення, а також пам'ятки заново виявлені у процесі досліджень.

Більш детально про наявність та стан пам'яток наведено у (Таблиці в додатку F)

Планувальні обмеження.

Умови та обмеження використання території в залежності від виду призначення містобудівної зони визначені відповідно до державних будівельних норм ДБН Б.2.2-12:2019, кодів планувальної структури і функціонального зонування прийнятих у проекті Генерального плану м. Києва, граничних показників інтенсивності використання відповідної території. Схема існуючих планувальних обмежень зображена на листі.

Основні техніко-економічні показники.

Щільність населення кварталу:

$$R_{\text{нас}} = N/S_{\text{кв}} = 3924/46,3 = 84,8 \text{ люд/га}$$

Щільність та коефіцієнт забудови:

$$R_{\text{заб}} = S_{\text{заб}}/S_{\text{кв}} = 12,1/46,3 = 0,26 \text{ кв.м/га}$$

$$K_{\text{заб}} = S_{\text{заб}} / S_{\text{кв}} \times 100\% = 121767,11/10000/46,3 \times 100\% = 26,29\%$$

ТЕП існуючий стан: (Дивитись додаток G)

3.2 ПРОПОЗИЦІЇ ПО РЕКОНСТРУКЦІЇ КВАРТАЛІВ

В рамках проєкту запропоновано комплекс наступних реконструктивних заходів:

реконструкція ділянки та будівництво житлового комплексу по вул. Князів Острозьких, 7 з підземним паркінгом, на місці малоцінної житлової забудови;

модернізація існуючого житлового фонду;

комплексний благоустрій території на ділянках.

Заходи по реконструкції території проєктування На ділянках та в кварталах, де розміщуються цегляні житлові будинки передбачений комплексний благоустрій та будівництво надземних паркінгів.

Пропонується капітальний ремонт будинків з незадовільним технічним станом та їх утеплення, влаштування зручних майданчиків для паркування, розширення під'їзних під'їздів, часткова реконструкція існуючих майданчиків для населення (фізкультурних, дитячих, господарських).

Крім того, зберігаються існуючі громадські будівлі і торгові підприємства. Для обслуговування існуючих та передбачених будівництвом житлових будинків передбачено реконструкцію дитячого дошкільних закладу та об'єктів первинного обслуговування.

Містобудівний розрахунок проєктованих об'єктів

ДІЛЯНКА РЕКОНСТРУКЦІЇ 1 – Житловий будинок Площа ділянки 3324 кв. м.

Поверховість беремо виходячи з необхідності збереження існуючого рівня поверховості, характерного для історичного середовища району – 16 поверхів.

Згідно з ДБН Б.2.2-12:2019 табл. 6.3* мінімальна розрахункова площа ділянки під житлову забудову має складати для забудови в 16 поверхів 10,5 кв. м/люд.

Для досліджуваної території виходячи з площі ділянки проектування в

3324 кв. м максимальна чисельність мешканців може дорівнювати:

$$3324 / 10,5 = 317 \text{ осіб.}$$

Для досліджуваної території кількість квартир нового будинку виходячи з середнього розміру родини, що мешкає в одній квартирі, за даними державної статистичної звітності, 2,5 осіб становить біля: чисельність мешканців становить:

$$317 / 2,5 = 127 \text{ квартир.}$$

Рівень житлової забезпеченості для проєктованих об'єктів береться згідно з показниками, визначених генеральним планом – 27 кв. м на одну особу. Виходячи з чисельності мешканців проєктованого будинку, його житлова площа становитиме орієнтовно:

$$317 \times 27 = 8547 \text{ кв. м.}$$

Загальну площу будинку беремо орієнтовно з коефіцієнтом 1,25 до житлової площі:

$$8547 \times 1,25 = 10684 \text{ кв. м.}$$

Остаточну поверховість будинку перевіряємо виходячи з вимог інсоляції та інших планувальних обмежень.

У разі прийняття загальної площі однієї секції 400–500 кв. м, кількість секцій новобудови становитиме:

$$10684 / 16 / 500 = 1\text{--}2 \text{ секції.}$$

Нормативну площу майданчиків беремо згідно з табл. 6.4 ДБН Б.2.212:2019.

Розрахункова кількість машино-місць для житлового будинку згідно з ДБН Б.2.2-12:2019 табл. 10.5 для новобудови в Центральній планувальній зоні має відповідати кількості квартир нового будинку, тобто, в цьому випадку 127 маш/місць, які можливо розташувати у підземному паркінгу новобудови під прибудинковою територією.

Мінімальну розрахункову кількість машино-місць гостьової стоянки –

15% від розрахункового парку автомобілів (80 автомашин) згідно з ДБН Б.2.212:2019 табл. 10.5, тобто 19 машино-місць можливо забезпечити на прибудинковій території новобудови.

У процесі розміщення будівлі слід врахувати, що відстань між багатоповерховими будівлями і новобудовою слід приймати на основі розрахунків інсоляції, побутових розривів (20 м від довгих сторін житлових будинків і 15 від торців з вікнами), освітленості та протипожежних вимог (6 м), необхідності влаштування дитячого майданчика на відстані не менше 12 м від вікон житлових будинків і не більше 40 м від новобудови, спортивного – не менше 10 м, господарського – не менше 20 м, інших планувальних обмежень.

Результати обчислень заносять в табл. 11

Таблиця 3.11

Показники існуючого і перспективного житлового фонду, чисельності населення у кварталах існуючої багатоповерхової забудови

Адреса	Поверховість	Кількість секцій	Загальна площа квартир, кв.м	Кількість квартир, шт.	Розрахункова чисельність населення, осіб
Існуючий житловий фонд					

	2-16		99551,54	1564	3924
Вибуття житлового фонду (якщо є)					
вул. Князів Острозьких 7	2	3	523,7	12	30
Разом	2	3	523,7	12	30
Проектний житловий фонд					
вул. Князів Острозьких 7	16	1-2	8547	127	317
Разом	16	1-2	8547	127	317

Перспективний житловий фонд та розселення

Перспективна чисельність населення в межах території проектування визначається виходячи з даних про чисельний склад мешканців багатоквартирних будинків, кількості квартир та розрахункового коефіцієнта сімейності (згідно державних статистичних даних) та складається з:

чисельності населення в житлових будинках, що відносяться до об'єктів опорного фонду;

чисельності населення в непридатному житловому фонді, що підлягає демонтажу;

чисельності населення в проектних житлових групах багатоквартирної забудови.

Розрахунок перспективної чисельності населення і перспективного житлового фонду здійснюється виходячи з площі визначеної в попередніх розділах мікрорайонної території з урахуванням обраного або допустимого рівня поверховості забудови і нормативних вимог до щільності згідно ДБН Б.2.2-12:2019 додаток В.1.

Перспективна середня житлова забезпеченість для нової забудови приймається 27 кв. м на 1 особу.

Таблиця 3.12

Показники проектних вбудовано–прибудованих приміщень

№ за експл.	Назва	Одиниця виміру	Значення показників
	1. Громадський комплекс в першому поверсі житлового будинку, у тому числі:	кв. м	26370
	- магазин продовольчих товарів	кв. м торг. площі	1747
		роб. місьць	17
	- магазин непродовольчих товарів	кв. м торг. площі	2115
		роб. місьць	17
	- приміщення для культурно-масової роботи з населенням, дозвілля та аматорської діяльності	кв. м заг. площі	2874
		роб. місьць	17
	- приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять	кв. м заг. площі	3203
		роб. місьць	6
	- салон краси	кв. м заг. площі	85
		роб. місьць	6
	- кабінети сімейного лікаря (центр сімейної медицини)/ стоматологія	кв. м заг. площі	160
		роб. місьць	3

- приймальні пункти побутового обслуговування (для хімчистки, прання білизни, ремонту одягу, взуття тощо)	роб. місьць	3
---	-------------	---

Розрахунок щільності населення

Щільність населення існуючої багатоповерхової житлової забудови визначена, виходячи з показників чисельності населення та території кварталу, і складає 188 осіб/га.

Щільність перспективного населення складатиме 201 осіб/га.

Згідно з ДБН Б.2.2-12:2019 щільність населення житлового кварталу з повним комплексом установ і підприємств місцевого значення слід приймати в межах 180-450 осіб/га.

Проектне рішення відповідає діючим нормам.

Розрахунок потреби та розміщення закладів дитячої дошкільної освіти і шкіл

Ємність дитячих дошкільних установ та загальноосвітніх шкіл визначається, виходячи з розрахунку перспективної демографічної структури населення дошкільного та шкільного віку (показник забезпеченості на 1,0 тис.

осіб дошкільними навчальними закладами – 34 місця, школами – 114 місць).

На даний час в межах території проектування заклади освіти:

школи в радіусі пішохідної доступності (750 м) представлені Середня загальноосвітня школа №90, Спеціалізована школа №89 з поглибленим вивченням іноземних мов, Середня загальноосвітня школа №134 ім. Ю.О. Гагаріна

дошкільні навчальні заклади в радіусі пішохідної доступності (350 м) представлені Дошкільний навчальний заклад №378, Дошкільний навчальний заклад №205 комбінованого типу для дітей з

порушенням опорно-рухового апарату Результати заносимо у табл. 13.

Показники існуючих закладів освіти (Дивитися в додатку Н)

Розрахунок потреби в місцях постійного зберігання легкових автомобілів.

Потреба в машино-місцях постійного зберігання для населення нових будинків на першу чергу у відповідності до ДБН Б.2.2-12 табл. 10.5 для центральної/серединної зони м. Києва з розрахунку для одно, двох та більше кімнатних квартир для житла становитиме 86 машино-місць, які будуть розміщені в підземних паркінгах новобудов. Загальна потреба для жителів району проектування становитиме, з урахуванням існуючого населення, 1150 машино-місць.

Таблиця 3.14

Вид забудови	Загальна кількість квартир	Чисельність населення, осіб.	Необхідна кількість машино-місць	Гостьові стоянки машино-місць
Існуюча забудова				
Багатоповерхова	1564	3894	1064	235
Проектна забудова				
Багатоповерхова	127	317	86	19
Разом	1691	4211	1150	254

Пропозиції щодо благоустрою території

Реновація житлових кварталів вимагатиме проектування як внутрішньо-квартального озеленення (обмеженого користування) так і реконструкції

зелених насаджень загального користування (паркових зон) для забезпечення санітарно-гігієнічного благополуччя населення та належних умов відпочинку.

Згідно діючих нормативів (ДБН Б.2.2-12), озеленення житлових районів має складати не менше 40 %, або 6 м²/особу.

Для створення оптимальних умов проживання населення виконано розрахунок необхідної площі озеленених територій. Розрахунок виконаний відповідно до нормативів ДБН Б.2.2-12 (табл. 21).

Таблиця 3.15

Розрахунок озеленених територій обмеженого користування

Найменування	Площа озеленених територій відповідно до нормативів ДБН	Необхідно озеленених територій для перспективного населення (га)	Чисельність населення, тис. осіб		Існуюча забезпеченість, кв. м	Запроєктовано, кв. м
			існуюча	перспективна		
Зелені насадження в межах кварталу, що проектується	6	25266	11341	4211	4,3	23160,5

Прибудинкові території

Проектне функціональне використання та питомі розміри елементів житлової території мають відповідати розрахунковому балансу житлової території згідно з вимогами ДБН Б.2.2-12:2019.

Розрахункові показники прибудинкових майданчиків наведені в таблиці 16.

Таблиця 3.16

Питомі розрахункові показники прибудинкових майданчиків проектної житлової забудови

№ п/п	Майданчики	Розрахункові показники для існуючого населення, кв. м	Розрахункові показники для перспективного населення, кв. м	Передбачається додаткове будівництво, кв. м
1	Ігрові майданчики для дітей	25266	21476,1	3789,9
2	Майданчики для відпочинку дорослого населення	2947,7	2505,545	442,155
3	Майданчики для збирання побутових відходів	421,1	357,935	63,165
4	Майданчики для тимчасової стоянки автомашин	1263,3	1073,805	189,495
5	Майданчики для тимчасової стоянки велосипедів	3368,8	2863,48	505,32
6	Майданчики для занять фізкультурою	842,2	715,87	126,33

Висновки:

Таблиця 3.17

Основні техніко-економічні показники житлової забудови мікрорайону / групи кварталів після реконструкції

№ п/п	Назва показників	Одиниця виміру	Кількість
1	2	3	4
1	Кількість будинків	одиниць	88
2	Кількість квартир	одиниць	1679
3	Загальна площа квартир	м ²	107349
4	Чисельність мешканців	осіб	4211
5	Середня житлова забезпеченість	м ² /люд.	27,0
6	Територія житлової забудови	га	20,9
7	Щільність населення	осіб/га	201
8	Щільність житлового фонду	кв. м/га	2318,54

Таблиця 3.18

Перелік пропонованих об'єктів будівництва та реконструкції, інших
реконструктивних заходів

№ за експлікацією	Назва об'єкту/заходу	Площа ділянки, га	Площа забудови, га	Поверховість	Загальна площа, м ²
1	реконструкція ділянки та будівництво житлового комплексу по вул. Князів Острозьких, 7 з підземним паркінгом, на місці малоцінної житлової забудови;	3324	667,75	16	10684

Таблиця 3.19

БАЛАНС ТЕРИТОРІЇ

№ п/п	Території	Існуючий стан		Проектний стан	
		Площа, га	%	Площа, га	%
	Територія в межах проекту	46,3	100	46,3	100
	у тому числі:				
1	- житлова забудова	20,9	32,07	20,9	32,07
2	- ділянки установ і підприємств обслуговування	5,9	9,05	5,9	9,05
3	- зелені насадження загального користування	7,1	10,89	7,1	10,89

4	- вулиці в межах червоних ліній	5,8	8,90	5,8	8,90
5	Території (ділянки) забудови іншого призначення (ділової, виробничої, комунально-складської, інженерного обладнання, транспорту тощо)	2,1	3,22	2,1	3,22

Висновок

У результаті проведеного дослідження та аналізу було встановлено, що процес відновлення міст після конфлікту є складним і багатограним завданням, яке вимагає комплексного підходу та координації зусиль владних органів, міжнародних організацій, громадськості та бізнесу. Відновлення міст вимагає не лише фізичного відновлення інфраструктури, але й вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем, пов'язаних з наслідками конфлікту.

Програми відновлення міст повинні бути спрямовані на забезпечення сталого економічного розвитку, соціальної стабільності та зміцнення місцевого підприємництва. Важливо забезпечити включення громадян у процеси відновлення та розробку стратегій, що враховують їх потреби та інтереси. Крім того, необхідно залучити зовнішні джерела фінансування та інвестицій для ефективного відновлення міст та створення нових можливостей.

Створення сприятливого бізнес-середовища та розвиток інноваційних проектів також є важливими факторами для забезпечення сталого розвитку міст. Необхідно стимулювати локальне підприємництво, розвивати нові галузі економіки та сприяти формуванню індустріальних кластерів і інноваційних центрів.

У цьому контексті, реалізація практичних програм відновлення міст є критично важливою. Це вимагає добре спланованих заходів, ефективного управління, врахування місцевих потреб і контексту, а також постійного моніторингу та оцінки результатів. Програми повинні бути гнучкими, здатними адаптуватися до змінних умов та враховувати різноманітні інтереси стейкхолдерів.

В цілому, відновлення міст після конфлікту є складним і довготривалим процесом, але з правильним підходом і ефективними стратегіями може сприяти

сталому розвитку, зміцненню соціальної стабільності та підвищенню якості життя громадян. Реалізація рекомендацій, викладених у даному дослідженні, може послужити важливим кроком у напрямку побудови міст, що забезпечують стале та процвітаюче майбутнє.

Відновлення міст після конфлікту має безперечний соціальний, економічний та культурний вплив на саму громаду та регіон в цілому. Практична реалізація програм відновлення вимагає системного підходу та співпраці між різними стейкхолдерами - владними органами, міжнародними організаціями, громадськістю та бізнес-середовищем.

Пропозиції щодо практичної реалізації програм відновлення міст включають наступні аспекти:

1. Розробка комплексних планів відновлення: Для ефективного відновлення міст потрібно розробити детальні плани, які враховують фізичне відновлення інфраструктури, соціально-економічну реабілітацію та екологічну відновлення. Плани повинні бути гнучкими та адаптованими до змінних умов та потреб міста.
2. Мобілізація фінансових ресурсів: Для успішного відновлення міст необхідно залучити достатні фінансові ресурси. Це можуть бути як національні кошти, так і зовнішні інвестиції та допомога. Важливо створити сприятливе інвестиційне середовище та залучити партнерів з бізнес-середовища.
3. Розширення участі громади: Відновлення міст потребує активної участі місцевої громади. Важливо залучати громадян до прийняття рішень, забезпечувати прозорість та відкритість процесу відновлення. Громадськість повинна мати можливість висловлювати свої потреби, пропозиції та впливати на прийняття рішень.
4. Збереження культурної спадщини: При відновленні міст важливо зберегти та відновити культурну спадщину, архітектурні пам'ятки та історичні об'єкти. Це сприятиме зміцненню ідентичності громади та розвитку туризму.

Усі ці пропозиції спрямовані на практичну реалізацію програм відновлення міст та сприяння сталому розвитку. Їх впровадження допоможе покращити життя мешканців, забезпечити економічне відновлення та забезпечити стабільну та процвітаючу майбутнє міста.

Список літератури

1. Всесвітній банк. Звіт про світовий розвиток 2015: Розум, суспільство та поведінка. Видавництво "Всесвітній банк", 2015.
2. Даффілд М. Глобальне управління та нові війни: злиття розвитку та безпеки. Видавництво "Зед Букс", 2001.
3. Колліер П. Виходячи з пастки конфлікту: громадянська війна та політика розвитку. Видавництво "Всесвітній банк", 2003.
4. Паріс Р. Після закінчення війни: побудова миру після громадянського конфлікту. Видавництво Кембриджського університету, 2004.
5. Седмен С. Дж., Ротчайлд Д., Кузенс Е. М. Завершення громадянських воєн: впровадження мирних угод. Видавництво "Лінн Рієннер Паблішерс", 2002.
6. Отессер С. Земля миру: врегулювання конфліктів та повсякденна політика міжнародного втручання. Видавництво Кембриджського університету, 2014.
7. Ледерах Дж. П. Побудова миру: сталий примирення в розділених суспільствах. Видавництво "US Institute of Peace Press", 2015.
8. Організація Об'єднаних Націй. Цілі сталого розвитку: 17 цілей для перетворення світу.
9. Андерсон Дж., Вудроу П. Постконфліктне відновлення та розвиток в Африці: концепції, учасники, політика та практика. Видавництво "Рахівські книги", 2014.
10. ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування і забудова територій" – Київ. Мінрегіон, 2019.
11. Довідник проектувальника. Містобудування. – Київ. Укрархбудінформ, 2001.

12.ДБН Б.1-3-97. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження генеральних планів міських населених пунктів. Держбуд

України. – Київ. – 1997. - 37 с.

13.Державні будівельні норми України: Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів. ДБН В.2.3-5-2018. – К.: Держбуд України, 2018. – 51 с. - Чинний з 1 жовтня 2001 р.

14.Державні будівельні норми України: Споруди транспорту. Автомобільні дороги. ДБН В.2.3-4-2000. – К.: Держбуд України, 2001. – 85 с. - Чинний з 1 жовтня 2000 р.

15.Державні будівельні норми України: Системи містобудівної документації. Порядок створення і ведення містобудівельних кадастрів населених пунктів. ДБН Б.1-1-93: Вид. офіц. – К.: Мінбудархітектури України, 1994. – 164 с. Чинний з 1 грудня 1994 р.

16.ДСТУ Б А.2.4-6:2009 «Правила виконання робочої документації генеральних планів» - Київ, Мінрегіонбуд України, 2009 р

ДОДАТКИ

Додаток А

№ п/п	Найменування	Територія, га	Кількість працюючих	Населення тис. осіб
1	2	3	4	5
Промислові підприємства та транспортні об'єкти				
1	Промислово-виробничі об'єкти			
2	АТП, СТО, АЗС, гаражі, автотранспортні підприємства, автобази тощо	0,6		
	ВСЬОГО			
Громадська забудова				
1	Навчальні заклади	2,6		
2	Заклади охорони здоров'я	-		
3	Інші об'єкти	5,5		
	ВСЬОГО	7,1		
Житлова забудова				
1	Багатоквартирна забудова	27,7		3924
2	Садибна житлова забудова	0,2		
	ВСЬОГО	27,9		3924
Комунально-складська забудова, об'єкти інженерної інфраструктури				
1	Комунальні підприємства і складські об'єкти	1,1		
2	Інженерні об'єкти	1,4		
	ВСЬОГО	2,5		
Озеленені території, неосвоєні території				
1	Зелені насадження загального користування	1,4		

2	Зелені насадження спецпризначення	1,98		
3	Не освоєні	2,4		
	ВСЬОГО	5,78		
Мережа вулиць				
1	Вулиці і проїзди (крім внутрішньоквартальних)	3,4		

Додаток В

№	Адреса	Рік забудови	Пов.	Площа будинку, м ²	Загальна площа квартир, м ²	Загальна площа вбудованих приміщень, м ²	Кількість квартир	населення
1	вул. Князів Острозьких 12/1	1911	2	480,33	623,1	0	0	0
2	вул. Князів Острозьких 3	1911	2	680,81	803,7	0	0	0
3	вул. Князів Острозьких 5	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
4	вул. Князів Острозьких 7	1917	2	680,81	523,7	0	8	20
5	вул. Князів Острозьких 15/9	1917	4	890	750	0	12	30
6	вул. Князів Острозьких 17/2	1917	3	731,25	562,5	0	9	23
7	вул. Князів Острозьких 15	1959	5	1722,5	1325,0	0	21	53
8	вул. Князів Острозьких 17	1917	3	886,3	747,48	236,8	12	30

9	вул. Князів Острозьких 23а	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
10	вул. Князів Острозьких 27	1917	3	731,25	562,5	0	9	23
11	вул. Князів Острозьких 29а	1981	4	487,5	375,0	315,2	6	15
12	вул. Князів Острозьких 37/2	1959	5	1115,0	924,0	887,6	15	38
13	вул. Князів Острозьких 39	1985	7	1206,3	2312,7	0	37	92
14	вул. Князів Острозьких 41/8	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
15	вул. Інженерний	1917	3	886,3	747,48	236,8	12	30

	провулок 4							
16	вул. Івана Мазепи 4а	1917	3	731,25	562,5	0	9	23
17	вул. Івана Мазепи 4б	1917	2	680,81	523,7	0	8	20
18	вул. Івана Мазепи 6г	1951	3	976,3	867,48	246,8	12	30
19	вул. Івана Мазепи 3	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
20	вул. Левандовського 5	1951	4	890	750	0	12	30
21	вул. Левандовського 9	1981	4	487,5	375,0	315,2	6	15
22	вул. Левандовського 5/2а	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
23	вул. Левандовського 5/2б	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
24	вул. Левандовського 4	1959	5	2211,0	1623,0	1294,6	30	68

25	вул. Левандовського 6	1951	4	487,5	0	0	0	0
26	вул. Левандовського 7	1917	2	680,81	523,7	0	8	20
27	вул. Левандовського 10	1917	2	680,81	523,7	0	8	20
28	вул. Левандовського12	1917	4	890	750	0	12	30
29	вул. Левандовського 14	1971	9,14	4306,25	3312,5	0	53	132
30	вул. Іпсилантіївський провулок 1/5	1981	4	487,5	375,0	0	6	15
31	вул. Іпсилантіївський провулок 3	1957	9	2193,75	1687,5	815,2	27	68
32	вул. Іпсилантіївський провулок 5	2000х	10	3902,2	3024,1	680,3	48	120
33	вул. Іпсилантіївський провулок 12	2000х	12	1618,79	3137,4	0	63	157
34	вул. Іпсилантіївський провулок 17	2000х	10	3902,2	3024,1	280,2	48	120
35	вул. Микільський провулок 5	2000х	10	3902,2	3024,1	440,3	48	120
36	вул. Микільський провулок 7	1917	3	731,25	562,5	0	9	23
37	вул. Микільський провулок 9	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
38	вул. Бутишів провулок 11	1917	3	731,25	562,5	0	9	23
39	вул. Бутишів провулок 15	1981	4	487,5	375,0	315,2	6	15

40	вул. Бутишів провулок 10/10	1917	2	680,81	523,7	0	8	20
41	вул. Бутишів провулок 12	1957	9	2193,75	1687,5	815,2	27	68
42	вул. Бутишів провулок 14	1917	3	731,25	562,5	0	9	23
43	вул. Бутишів провулок 16	2000х	14	1818,79	0	0	0	0
44	вул. Бутишів провулок 21	2000х	10	3902,2	3024,1	230,1	48	120
45	вул. Бутишів провулок 25	2000х	10	3902,2	3024,1	680,3	48	120
46	вул. Бутишів провулок 29/18	1981	4	487,5	375,0	315,2	6	15
47	вул. Бутишів провулок 29	1917	4	890	750	0	12	30
48	вул. Суворова 22	1911	2	680,81	523,7	0	8	20
49	вул. Суворова 18/20	1971	9	4306,25	3312,5	0	53	132
50	вул. Суворова 9	1953	2	680,81	0	0	0	0
51	вул. Суворова 14/12	1981	4	487,5	0	0	0	0
52	вул. Суворова 4	1917	3	731,25	562,5	0	9	23
53	вул. Суворова 1	1917	4	890	0	0	0	0
54	вул. Суворова 4/6	1917	3	731,25	562,5	0	9	23
55	вул. Григорія Царика 3	1981	4	487,5	375,0	315,2	6	15
56	вул. Григорія Царика 5	1957	9	2193,75	1687,5	815,2	27	68
57	вул. Григорія Царика 1	1917	4	890	750	0	12	30

58	вул. Суворова 7	1971	9	2336,25	1912,5	0	53	132
59	вул. Суворова 5	1971	9	3201,25	2612,5	0	60	156
60	вул. Суворова 3	1957	9	2193,75	1687,5	815,2	27	68
61	вул. Івана Мазепи 4/6	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
62	вул. Івана Мазепи 6	1917	3	731,25	562,5	0	9	23
63	вул. Івана Мазепи 6/1	1917	3	731,25	562,5	0	9	23
64	вул. Івана Мазепи 6б	1917	2	680,81	523,7	0	8	20
65	вул. Івана Мазепи 10	1981	8	3576,43	2751,1	0	44	110
66	вул. Івана Мазепи 12	1981	4	487,5	375,0	315,2	6	15
67	вул. Івана Мазепи 14	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
68	вул. Івана Мазепи 16	1917	4	680,81	523,7	0	8	20
69	вул. Івана Мазепи 18/29	1917	4	1625,8	1252,3	0	20	50
70	вул. Лаврська 2	1959	5	935,0	0	0	0	0
71	вул. Лаврська 4	1957	9	2193,75	1687,5	815,2	27	68
72	вул. Лаврська 4а	1959	5	731,25	562,5	0	9	23
73	вул. Лаврська 6	1959	5	632,1	521,5	482,2	9	23
74	вул. Лаврська 8	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
75	вул. Лаврська 28	1959	5	1787,5	1375,1	0	22	55
76	вул. Лаврська 10	1959	5	1787,5	1375,1	0	22	55
77	вул. Лаврська 12	1917	1	680,81	223,7	0	4	10
78	вул. Цитадельна 2а	1800х	2	5118,79	0	0	0	0
79	вул. Цитадельна 4/7	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
80	вул. Цитадельна 5	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
81	вул. Цитадельна 6/8	1959	5	1235,0	950,0	895,6	15	38
82	вул. Лейпцизька 2/37	1957	9	2193,75	1687,5	815,2	27	68
83	вул. Лейпцизька 1а	1917	2	680,81	523,7	0	8	20
84	вул. Лейпцизька 4/37	1959	5	1787,5	1375,1	1156,2	22	55

85	вул. Лейпцизька 1	1981	3	731,25	562,5	0	9	23
86	вул. Лейпцизька 3	1959	5	731,25	562,5	180,0	9	23
87	вул. Лейпцизька 6	1959	5	632,1	521,5	282,2	9	23
88	вул. Лейпцизька 3а	1917	2	680,81	0	0	0	0
	Всього:		5,9	121767,11	99551,54	26370	1564	3924

Додаток С

№	Адреса	Рік забудови	Фізичний знос	Матеріал стін	Конструкції перекриття
1	вул. Князів Острозьких 12/1	1917	40,89%	цегла	дерево
2	вул. Князів Острозьких 3	1917	42,22%	цегла	дерево
3	вул. Князів Острозьких 5	1959	40,89%	цегла	з/б плити
4	вул. Князів Острозьких 7	1917	45,03%	цегла	дерево
5	вул. Князів Острозьких 15/9	1917	45,03%	цегла	з/б плити
6	вул. Князів Острозьких 17/2	1917	45,03%	цегла	дерево
7	вул. Князів Острозьких 15	1959	45,03%	цегла	з/б плити
8	вул. Князів Острозьких 17	1917	45,0%	цегла	з/б плити
9	вул. Князів Острозьких 23а	1959	46,0%	цегла	з/б плити

10	вул. Князів Острозьких 27	1917	55,03%	цегла	з/б плити
11	вул. Князів Острозьких 29а	1981	15,89%	цегла	з/б плити
12	вул. Князів Острозьких 37/2	1959	32,22%	цегла	з/б плити
13	вул. Князів Острозьких 39	1985	22,22%	моноліт	з/б плити
14	вул. Князів Острозьких 41/8	1959	40,89%	моноліт	з/б плити
15	вул. Інженерний провулок 4	1917	45,03%	цегла	з/б плити
16	вул. Івана Мазепи 4а	1917	55,0%	моноліт	з/б плити
17	вул. Івана Мазепи 4б	1917	45,03%	цегла	з/б плити
18	вул. Івана Мазепи 6г	1951	5,0%	моноліт	з/б плити
19	вул. Івана Мазепи 3	1959	45,0%	моноліт	з/б плити

20	вул. Левандовського 5	1951	55,0%	моноліт	з/б плити
21	вул. Левандовського 9	1981	5,0%	моноліт	з/б плити
22	вул. Левандовського 5/2а	1959	42,22%	цегла	з/б плити
23	вул. Левандовського 5/2б	1959	45,03%	цегла	з/б плити
24	вул. Левандовського 4	1959	5,0%	цегла	з/б плити
25	вул. Левандовського 6	1951	40,89%	цегла	з/б плити
26	вул. Левандовського 7	1917	52,22%	цегла	з/б плити
27	вул. Левандовського 10	1917	55,03%	цегла	з/б плити
28	вул. Левандовського 12	1917	55,03%	цегла	з/б плити
29	вул. Левандовського 14	1971	55,0%	цегла	з/б плити

30	вул. Іпсилантіївський провулок 1/5	1981	45,03%	цегла	з/б плити
31	вул. Іпсилантіївський провулок 3	1957	45,03%	цегла	з/б плити
32	вул. Іпсилантіївський провулок 5	2000х	25,03%	цегла	МОНОЛИТ
33	вул. Іпсилантіївський провулок 12	2000х	25,03%	цегла	МОНОЛИТ
34	вул. Іпсилантіївський провулок 17	2000х	22,22%	МОНОЛІТ	МОНОЛИТ
35	вул. Микільський провулок 5	2000х	25,03%	цегла	МОНОЛИТ
36	вул. Микільський провулок 7	1917	45,03%	цегла	з/б плити
37	вул. Микільський провулок 9	1959	45,03%	цегла	з/б плити
38	вул. Бутишів провулок 11	1917	40,89%	цегла	з/б плити
39	вул. Бутишів провулок 15	1981	22,22%	цегла	з/б плити
40	вул. Бутишів провулок 10/10	1917	40,89%	цегла	з/б плити
41	вул. Бутишів провулок 12	1957	45,03%	цегла	з/б плити
42	вул. Бутишів провулок 14	1917	45,03%	цегла	з/б плити
43	вул. Бутишів провулок 16	2000х	25,03%	цегла	МОНОЛИТ
44	вул. Бутишів провулок 21	2000х	25,03%	цегла	МОНОЛИТ
45	вул. Бутишів провулок 25	2000х	15,0%	цегла	МОНОЛИТ
46	вул. Бутишів провулок 29/18	1981	25,0%	цегла	з/б плити
47	вул. Бутишів провулок 29	1917	55,03%	цегла	з/б плити
48	вул. Суворова 22	1917	15,89%	цегла	з/б плити

49	вул. Суворова 18/20	1971	52,22%	цегла	з/б плити
50	вул. Суворова 9	1953	40,89%	цегла	з/б плити
51	вул. Суворова 14/12	1981	22,22%	цегла	з/б плити
52	вул. Суворова 4	1917	50,89%	цегла	з/б плити
53	вул. Суворова 1	1917	45,03%	цегла	з/б плити
54	вул. Суворова 4/6	1917	45,03%	цегла	з/б плити
55	вул. Григорія Царика 3	1981	45,03%	цегла	з/б плити
56	вул. Григорія Царика 5	1957	45,03%	цегла	з/б плити
57	вул. Григорія Царика 1	1917	55,0%	цегла	з/б плити
58	вул. Суворова 7	1971	45,0%	цегла	з/б плити
59	вул. Суворова 5	1971	45,03%	цегла	з/б плити
60	вул. Суворова 3	1957	15,89%	цегла	з/б плити
61	вул. Івана Мазепи 4/6	1959	22,22%	цегла	з/б плити
62	вул. Івана Мазепи 6	1917	52,22%	моноліт	з/б плити
63	вул. Івана Мазепи 6/1	1917	40,89%	моноліт	з/б плити
64	вул. Івана Мазепи 6б	1917	45,03%	цегла	з/б плити
65	вул. Івана Мазепи 10	1981	35,0%	моноліт	з/б плити
66	вул. Івана Мазепи 12	1981	45,03%	цегла	з/б плити
67	вул. Івана Мазепи 14	1959	5,0%	моноліт	з/б плити
68	вул. Івана Мазепи 16	1917	55,0%	моноліт	з/б плити
69	вул. Івана Мазепи 18/29	1917	55,0%	моноліт	з/б плити
70	вул. Лаврська 2	1959	45,0%	моноліт	з/б плити
71	вул. Лаврська 4	1957	42,22%	цегла	з/б плити
72	вул. Лаврська 4а	1959	45,03%	цегла	з/б плити
73	вул. Лаврська 6	1959	45,0%	цегла	з/б плити
74	вул. Лаврська 8	1959	40,89%	цегла	з/б плити
75	вул. Лаврська 28	1959	22,22%	цегла	з/б плити
76	вул. Лаврська 10	1959	45,03%	цегла	з/б плити
77	вул. Лаврська 12	1917	45,03%	цегла	з/б плити

78	вул. Цитадельна 2а	1784	25,0%	цегла	цегла/метал
79	вул. Цитадельна 4/7	1959	45,03%	цегла	з/б плити
80	вул. Цитадельна 5	1959	40,89%	цегла	з/б плити
81	вул. Цитадельна 6/8	1959	42,22%	цегла	з/б плити
82	вул. Лейпцизька 2/37	1957	40,89%	цегла	з/б плити
83	вул. Лейпцизька 1а	1917	55,03%	цегла	з/б плити
84	вул. Лейпцизька 4/37	1959	45,03%	цегла	з/б плити
85	вул. Лейпцизька 1	1981	45,03%	цегла	з/б плити
86	вул. Лейпцизька 3	1959	45,03%	цегла	з/б плити
87	вул. Лейпцизька 6	1959	5,0%	цегла	з/б плити
88	вул. Лейпцизька 3а	1917	55,0%	цегла	з/б плити

Додаток D

Види підприємств і установ	Одиниці виміру	Розрахункова норма на 1000 чол.	Потрібно за розрахунками	Існуючий фонд, що зберігається	Необхідно додатково
1	2	3	4	5	6
Дошкільні навчальні заклади, всього у т.ч.: -для районів забудови що складається	Місць	34	133	1620,6	0
Загальноосвітні навчальні заклади у т.ч.: -для районів забудови що складається	Місць	114	445	1368,8	0
Продовольчої	М ² торг пл.	68	265,0	570,0	0
Непродовольчої	М ² торг пл.	19	74,0	356	0

Підприємства громадського харчування	Місце	5	20	14	6
Підприємства побутового обслуговування, всього	Роб.місце	1,34	5,3	9	0
У тому числі					
-п/п пральні	-//-	0,18	1	1	0
-п/п хімчистки	-//-	0,15	1	1	0
-ремонт взуття	-//-	0,28	1	3	0
-ремонт трикотажних виробів	-//-	0,05	1	2	
Ремонт металовиробів, шкіргалантереї та інші.	Роб.місце	0,16	1	-	
-пункти прокату	-//-	0,10	1	-	
-перукарня	-//-	0,33	2	2	0
-інші послуги	-//-	0,09	1	-	1
Аптеки	М2норм.пл	34	133	156,1	0
Приміщення для культ. масової роботи з населен., дозвілля та аматорської діяльності	М2 заг.пл	60	234,0	298	0
Приміщення для фізкультурнооздоровчих занять	М2 заг.пл	60	234,0	259,0	0
ЖЕО	1об. на м/р до 20 тис.жит	1	1	2	0

Відділення банків та філій ощадбанку	M2 норм.пл	20	78,0	144,3	0
Відділення зв'язку	M2 заг.пл	3	12	15	0

Додаток Е

Таблиця 6

№ п/п	Майданчики	Питомі розміри майданчиків, кв. м/1 особу	Забезпеченість		
			Розрахункова, м ²	Існуюча, м ²	Потреба, м ²
1	Озеленені території, пішохідні доріжки (без урахування територій шкіл та дошкільних навчальних закладів)	6,0	23544	13303,1	10240,9
2	Ігрові майданчики для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку	0,7	2746,8	1182,4	1564,4
3	Майданчики для відпочинку дорослого населення	0,2	784,8	414,2	370,6
4	Майданчики для господарських цілей	0,1	392,4	224,6	167,8
5	Майданчики для збирання побутових відходів	за розрахунком*	392,4	190,9	201,5
6	Майданчики для вигулювання домашніх тварин	0,3	1177,2	158,0	1019,2
7	Майданчики для стоянки автомашин **	0,8	3139,2	2245,7	893,5

8	Майданчики для занять фізкультурою	0,2	784,8	490,9	293,9
---	------------------------------------	-----	-------	-------	-------

Додаток F

№ п/п	Назва	Дати	Адреса
№6	Арсенал Меморіальний будинок, де працював декабрист Я. Андрієвич	1784 р.	Лаврська вул., 12- сучасна адреса(адреса за постановою Січневого повстання, 30) (Січневого повстання вул. 30- адреса за рішенням)
№457-Кв	Прохідна старого Арсеналу	Кін. ХІХ ст.	Лаврська вул., 12 (Мазепи Івана вул.30)

	Будинок, в якому проживав Д. О. Луценко, поет, заслужений діяч мистецтв УРСР	1973 р.	ОмельяновичаПавленка Михайла 19-а (адреса за наказом - Суворова вул. 19- а)
№ 260085	Будинок іподрому	1915-1916 рр., 1935-1936 рр., 1960-і рр., 1980 р.)	ОмельяновичаПавленка Михайла, 9 (за нумерацією БТІ м. Києва № 9 літ. «А»)
№462/3- Кв	Флігель	1892; 1902р.	Князів Острозьких вул. 29- б
№462/1- Кв	Будинок прибутковий	1902-1903 р.;	Князів Острозьких вул. 29

		1950-і рр.	
№462-Кв	Садиба міська	XIX-XX ст	Князів Острозьких вул. 29
№636-Кв	Будинок прибутковий	1913 р.	Царика Григорія вул. 3
№258	Жилий будинок	Початок XX ст.	Омельяновича- Павленка Михайла 14/12 (адреса за рішенням - Суворова вул. 14/12)
№507-Кв	Будинок прибутковий	1906-1907 рр.; 1951 р. (надбудова); 2007 р.- реконструкція з надбудовою	Левандовська вул., 12 – суч. адр. Анищенка вул., 12 – адр. за наказом
	Печерське міське парафіяльне училище, де містилася третя київська школа прапорщиків	1901 - 1902 рр.	Бутишев пров., 11 Іванова Андрія вул. 11 – адр. за наказом
№385	Будинок прибутковий	1910 р.	Левандовська вул., 8/15 – суч. адр. Анищенка вул., 8/15 – адр. за наказом
	Флігель (будинок) житловий	поч. XX ст	Левандовська вул., 2 (Князів Острозьких вул. 5/2-б) суч. адр. Анищенка вул., 2 – адр.

			за наказом (Анищенка, 5/2-впопередня помилкова адреса)
№384	Флігель житловий	1911 р	Левандовська вул., 5-а – суч. адр. Анищенка вул., 5-а – адр. за наказом
№383	Будинок прибутковий	1911 р.	Левандовська вул., 5/1 – суч. адр. Анищенка вул., 5/1– адр. за наказом
№464-Кв	Будинок культури заводу "Арсенал"	сер.ХІХ ст., 1940і рр.	Князів Острозьких вул. 3
№ 458-Кв	Будинок житловий	1938 р	Мазепи Івана вул. 4. (Мазепи Івана вул. 4/6)
	Садиба міська: (Садиба Іпсіланті)		Мазепи І. вул, 6
№ 948-Кв	Флігель житловий міської садиби Вігелів - Іпсіланті, в	1837 р., 1871 р.,1909 р. (об"єм	Мазепи Івана вул., 6- а
	якому мешкав художник В.Д. Фартусов	вставка), 1990-і рр. (ремонт пристосування)	
№ 949-Кв	Флігель житловий міської садиби Вігелів - Іпсіланті	1836 р., 1871 р., 1990-і рр. (ремонт пристосування)	Мазепи Івана вул. 6- б

№865	Жилий будинок	ХУІІІ-ХІХ ст.	Мазепи Івана вул. 6-а
	Будинок прибутковий	1906р., 1939р	Мазепи Івана вул. 12
№ 450-Кв	Будинок житловий працівників Червонопрапорного заводу	1938-1940 рр.	Мазепи Івана вул. 14

Дрдаток G

N п/п	Найменування	Од. виміру	Розрахункові показники
1	Загальна площа території	га	46,3
2	Загальна площа забудови	м2	121767,11
3	Кількість населення	люд	3924
4	Щільність населення	люд/га	84,80
6	Кількість квартир	шт.	1564
7	Житловий фонд	м2	99551,54
8	Житлова забезпеченість	м2/люд	25,37
9	Середня поверховість	Пов.	5,9
10	Щільність забудови	м2/га	0,26

Додаток Н

№ за експл.	Назва об'єкту	Адреса	Місткість, учнів	
			проектна	фактична
1	Середня загальноосвітня школа №90	Лаврська вулиця, 2	1250	1000

2	Спеціалізована школа №89 з поглибленим вивченням іноземних мов	Рибальська, 4	1250	1100
3	Середня загальноосвітня школа №134 ім. Ю.О. Гагаріна	Вулиця Печерський Узвіз, 13а	1500	1150
4	Дошкільний навчальний заклад №378	Лейпцизька вулиця, 3	180	169
5	Дошкільний навчальний заклад №205 комбінованого типу для дітей з порушенням опорно-рухового апарату	Вулиця Князів Острозьких, 39а	180	128